



UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE and Mcgregor STREET, in the CITY of WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і Mcgregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and Mcgregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ОДИН НА ЧОРНУ НАВУ, А ДРУГИХ ДО ЛУЦЬКА

В Бориславі відбулися великі голодові заворушення безробітних, які тягнулися через кілька днів, почавши від 13 червня. Голодні безробітні ходили великими громадами, в 600-800 осіб, як же польська буржуазна преса, розбивали скелі з поживою, лекари, бучерні і т. ін. і забирали поживу. Поліція нападла на безробітних, але безробітні стрічали поліцію каміннями. Поліція вживала пожежних сикавок та слезоточних бомб. Ціла околиця Борислава являла собою поле бою.

Подозачи за польською пресою згадують про ці заворушення, лівівська "Сила" подає спільні імені осіб, що їх арештувала поліція. А "Діло" з 25 червня містить коротку новинку, в якій каже, що до Львова приїхав суддя для надзвичайно важких справ Дамант, який наказав арештувати комуністів. В тій новинці "Діло" каже, що арештовано у Львові й на провінції коло 40 комуністів, між ними т. Осипа Букшваного і д-ра О. Рудницького. Переведено ревізії в "Сельробі" та т-ві "Книжка".

"Діло" з 26 червня повідомляє, що арештовано вже 94 комуністів і їх відправляють до тюрми в Луцьку й до варшавської тюрми Вронок. Арештування ці мали б бути переведені в звязку з заворушеннями в Бориславі.

Розуміється, річ не в тім, у звязку з чим ці арештування переведено. Влада, поліція усі нещастя капіталістичного ладу звязує з комуністами. Криза, безробіття, голод, заворушення — все це комуністи винні. Але коли ми читаємо про арештування 94 комуністів у Львові чи в Галичині взагалі, то одночасно читаємо, що їх буде переведено до тюрми в Луцьку.

Луцьк останніми часами став моголою для арештованих комуністів. Всі найстрашніші насильства, катування, мордування комуністів переведено в луцькій тюрмі. Ця тюрма має спеціалізовану модерну інквізицію. Там Матюліна перерізала собі горло, там знасилувано жінок-комуністок, вчинено над ними страшний наругу; там замордовано Слюсарчика, там замордовано а потім вкинено в ріку С. Бойка. Туди тепер на страшний муки а може й на смерть повезено арештованих комуністів в Галичині — повезено тому, щоб вони вже більше світа не побачили.

Коли комуністів польська шляхта вивозить до Луцьку на страшний муки а може й на смерть, то одночасно ундівців возить бона "на чорну каву", на якій запивають угоду. До жєневської комедії ундівці їздили на чорну каву до Варшави. По "Жєневі" чорна кава розпочалася у Львові й то в приміщеннях самих ундівців. Перемиський "Український Голос" з 28 червня оповідає про цю "чорну каву" у Львові цікаві річі. Польський уряд рішив докінчувати угоду з ундівцями, але... поставив справу так, щоб самі ундівці звернулися до уряду, чи до урядової партії з просьбою почати переговори. З тою метою приїхав до Львова петлюрівець О. Ковалевський і піддав ундівцям думку, на що ці останні радо згодилися й постановили розпочати діло. Вони вислали, як каже "Укр. Голос", одного з послів, що передати був сенатором (М. Галушинського) до "спеціалізованих справ" графа Лося, щоб цей, був лєвський і посередничав" між ундівцями й польським урядом в справі переговорів. Але граф Лось обидився, що до него приїхав лише один посол, а не представники духовенства, інтелігенції світської, культурно-освітніх і економічних установ і місці не прийняв, а навіть не прийняв запрошення на чорну каву".

Так польський граф відкинув благання Галушинського про переговори. Але "чорна кава" відбулася й без графа. Відбулася в адміністрації "Діла", в присутності двох редакторів "Діла", ундівських провідників, а соціал-демократів репрезентував на ній Микола Ганкевич.

Перемиський "Укр. Голос", що сам даєко не втік від тих чорнокавців, пояснює цю чорну каву ундівців з підсудками так:

"Наші політики в клопоті. Зближається вересень. Поляки знова готові в Женеві понести в неприємну ситуацію, що не полагодили непорозуміння внутрі. І ось рада в раду пропонують вже просто від себе Полякам "чорну каву".

Значить, самі жовтоблукитники з того табору, які не були запрошені на чорну каву, викривають, що ундівці ніякісі переговори розпочали тому, щоб не поставити польську шляхту "в неприємну ситуацію" в Женеві. Так українська хруніяда рятє польську шляхту.

Та вже поминувши мету переговорів, бачимо ми: одних, комуністів, тих робітників і селян, що борються за визвіл зпід польської шляхти, польська шляхта вивозить до Луцьку на муки, а може й на смерть, а українська хруніяда скликає на чорну каву польську шляхту. "Пацифікація" західно-українських земель довела до того, що польська шляхта почала ще гірше переслідувати й катувати борців за визвіл Західної України — з одного боку, й до "чорної кави", до близького об'єднання польської шляхти й української буржуазії — з другого боку.

Таке діється під шляхетською Польщею. Коли ж ми перенесемося в Канаду, то й тут побачимо те саме. Коли поліція атакує безробітних, коли влада в порозумінні з польським консулом депортує українських робітників з Канади до фашистської Польщі, то жовтоблукитні агенти канадського капіталу й польського фашизму в цім її допомагають.

Українські трудящі маси добре собі згадують цю продажно роботу української буржуазії і колись дадуть її вексель за всі її чорні діла.

ТРЕБА ПОЛІПШИТИ НАШІ БІБЛІОТЕКИ Й КОЛЬПОРТАЖ ПРЕСИ

(Передз'ядова дискусійна стаття.)

В нинішньому часі, коли українські робітничі організації заангажують себе в класовій боротьбі, коли усі завдання, що стоять перед робітничою класою Канади, є також завданнями наших масових організацій, коли є замітний збільшений вплив наших організацій на українське робітництво і бідне фармерство, коли є нарідст членства, — треба налагодити у нас діянки, які дотепер були у нас тільки резолюціями, а в житті оставались в застою навіть цілими роками.

До таких належать з організаційно-освітньої діянки кольпортаж газети й книжок та бібліотеки. Бібліотеки. — Не було з'їзду, де не винослися б одноголосні рішення про будування бібліотек; тунали ключі — "Книжка в масі!"

На ділі у нас на тому полі занедбання і недоцінювання. В останніх чотирох місяцях я провів разом більше 40 бібліотек по відділах в Онтеріо й Квебек. На 40 відділів тільки в десятих бібліотеки належно функціонують. Три четверті або 75 процент відділів занедбали дуже цей важливий чинник в робітничому русі. Ніколи передтм не було тільки читачів, як в 1930 р., а ще більше їх є в 1931 р. Тільки бібліотеки, що ще в 1929 р. мали кілька читачів — в 1931 р. мають десятки. Там, де в 1929 р. були десятки читачів, нині їх є сотки. Голод на книжку є і стало наростає. Треба вже раз навчитись відділам доцінювати книжку. Колись оправдували себе: немає книжок звідки одержати. Зараз є їх по усіх гадазях. Книж. "Книжка в масі" через кольпортаж в часі безробіття не може числяти на успіхи, але ключі "Книжка в масі" через місцеві бібліотеки має всі дані для здійснення.

Навчилися наші товариші в місяцях прекрасно проголосувати вистави, концерти, віча, програми і т. д. Треба знайти 5 хвилини часу і проголосувати місцеву бібліотеку. Але перетн треба упорядкувати її, постаратись про нові видання.

Економічна криза, яка після світової війни охопила всі капіталістичні країни без винятку, розгортається (хочай не рівномірно) з кожним днем чим раз сильніше. І нам не треба забувати, що ця криза не є випадковим явищем, але що це є результат загинання капіталізму і що цієї кризи в рамках сьогоднішнього капіталістичного устрою усунути не вдається. В теперішній кризі найбільше тернить робітничу класу, яку з кожним днем позбавляється праці, викладаючи її на брук, або остаточно зменшується заробітну платню так, що її вижити не можна. І правильна буде оцінка, що згада на криза є найбільшою з усіх криз які коли небудь існували.

В масі такої кризи, в часі найбільшого загострення класової боротьби будуть проходити такі наші наряди XII. Всескраєвого з'їзду ТУРФДім, 7-ої Конвенції РЗТ та 1-ої конвенції ТОДОВИРНАЗУ. На ці наряди повинно звернути увагу все наше членство і пересвіті їх треба в дійсності по лінії класової боротьби. XII. Всескраєвий з'їзд повинен бути переломовою хвилею в житті наших організацій.

Усунути пасивність нашого членства. Коли вглянемо в діянки організаційного життя наших відділів, то побачимо великий застій та занедбання на кожному кроці. Всікі особисті непорозуміння кількох одиниць (по більшій часті т. зв. "лідерів"), термонть організації. Збори членства часто зводяться до дорахунків кількох одиниць і це діється навіть по більших відділах, а вже чи не найбільшу роль відіграє особисте "я". Бувають випадки, що в таких чварах ведуть перед навіть партійні члени, зарядовці, а навіть вчителі. І не дивниця, що не раз ЦВК чи Провком не можуть дочочеттєся відповіді на кореспонденцію, обіжники та квестіонарі, коли відвічалні члени відділів зайняті такими справами. Бували випадки, що секретарі відділів не передавали кореспонденції на збори членства тільки тому, що в ній (по їхній думці) ображено їхній заряд чи цілий відділ. (Секретар одного відділу між іншим пише так: "увявть собі товариші, що подумали б наші члени про Провком, як би ми прочитали їм цей лист, в яким ви на основі чнейсь видумки

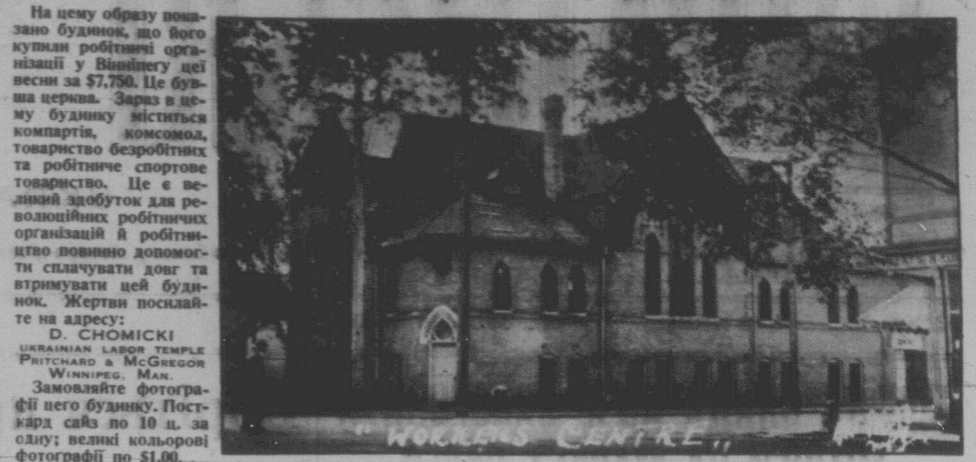
УСУНЬМО ПАСИВНІСТЬ ТА ЗАНЕДБУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

(Передз'ядова дискусійна стаття.)

Усунути пасивність нашого членства. Коли вглянемо в діянки організаційного життя наших відділів, то побачимо великий застій та занедбання на кожному кроці. Всікі особисті непорозуміння кількох одиниць (по більшій часті т. зв. "лідерів"), термонть організації. Збори членства часто зводяться до дорахунків кількох одиниць і це діється навіть по більших відділах, а вже чи не найбільшу роль відіграє особисте "я". Бувають випадки, що в таких чварах ведуть перед навіть партійні члени, зарядовці, а навіть вчителі. І не дивниця, що не раз ЦВК чи Провком не можуть дочочеттєся відповіді на кореспонденцію, обіжники та квестіонарі, коли відвічалні члени відділів зайняті такими справами. Бували випадки, що секретарі відділів не передавали кореспонденції на збори членства тільки тому, що в ній (по їхній думці) ображено їхній заряд чи цілий відділ. (Секретар одного відділу між іншим пише так: "увявть собі товариші, що подумали б наші члени про Провком, як би ми прочитали їм цей лист, в яким ви на основі чнейсь видумки

на цьому образі позначено будинок, що його купили робітничі організації у Вінніпегу цієї весни за \$7,750. Це будинок керує. Зараз в цьому будинку містяться компартія, комсомол, товариство безробітних та робітничі спортивне товариство. Це є великий збуток для революційних робітничих організацій і робітничого повинно допомогти сплачувати довг та втримувати цей будинок. Жертви посилайте на адресу: D. CHOMICKI, UKRAINIAN LABOR TEMPLE, PRITCHARD & MCGREGOR, WINNIPEG, MAN. Замовляйте фотографії цього будинку. Посткард сайн по 10 ц. за одну; великі кольорові фотографії по \$1.00.

"РОБІТНИЧИЙ ЦЕНТР" У ВІННІПЕГУ



так гарно нас сторчуєте"?). Таких й подібних примірів можна навести багато. Були випадки, що неміале переіспропація зборів (особисті порахунки на них) було головною причиною, що частина членства заперствала прихилити на збори. Розкладову роботу провадили також й ті класи, які тільки й знали на кожних зібраних підносити, що то зле, а то не добре зроблено, одним словом критикували всіх і всіх, а самі до нічого рук не прикладали, обмежувались тільки до самої критики. Не лишалися позаді "критиків" також "всезнайки", що для них робота в організації непотрібна, бо вони все знають. Ті "критики" та "всезнайки" яку роботу в організації їм не припоручувано, вони завсідги знайдуть спосіб викруту, щоби відмовитись.

Наша організація повинна вже раз ввести в життя, щоби ухвали наших з'їздів були виконані. А то досі було й так, що деякі відділи навіть цих ухвал не читали, а тим більше не виконували. Треба також признати, що навіть центральні установи занедбували виконання деяких ухвал з'їздів. Набудче такі занедбання треба витягати на денне світло при помочі самокритики в нашій пресі, стінгазетах, на зборах членства, однак роллю самокритики ЦВК повинен вияснити в спеціально виданих лекціях, бо досі така самокритика по більшій часті була засобом вилести поодиноких членів (не раз провідників) і ніколи вона не була щирою товариською критикою. На це повинен XII Всескраєвий з'їзд звернути пильну увагу і винести певні рішення по цьому питанні. Коли роблять помилки ЦВК, Провкоми, провідні члени, на місяцях, чи загальне членство, то такі тріба в товариській спосіб розбирати — критикуючи їх і рівночасно піддавати пильні, як оминати та виправляти подібні помилки. Але кричати, що то зле зроблено, так неповинно було робити й на цьому закінчувати це вже не буде жадною критикою.

Наша праця в ТОДОВИРНАЗУ. Зріст небезпеки війни проти СРСР, яка кожної хвилини може вибухнути, мусить усвідомити наше членство та загально українські працюючі маси, що тереном такої війни будуть в першу чергу західно-українські землі. Нам треба звернути пильну увагу на організування ТОДОВИРНАЗУ. Досі були випадки, що деякі товариші (старі піонери наших організацій), а то й цілі відділи ставили неприхильно до цієї організації, мовляв, що це новий тягар на наші плечі. Знову, в тих місцевостях, де зарпатковано ТОДОВИРНАЗУ прийнято з ентузіазмом, відтак по виїзді організатора працю занедбувано і через довгий час навіть мітинги не скликавано (Кічнер, Престон і другі місцевості). З ділянкою цієї організації тісно звязана вияснювальна робота серед робітників імігрантів роля та становище всіх військових і напів військових жовтоблукитних організацій тут в Канаді та старому

краю в разі вибуху війни з СРСР. Розяснювальну роботу вести не тільки за посередництвом друкованого слова (преса, книжки), але треба йти у гущу робітничих мас, щоби тимчасом не тільки не донустити до зросту ворожих організацій, але й щоби з під їхнього впливу вирвати й тих українських робітників, що припадково туди попали.

Досі ми майже не звертали уваги на ворожі виступи за проданою жовтоблукитті. Ми в багатьох випадках легковажили собі їхню підлу запродану роботу серед української іміграції. Нам набудче треба глибоше вглянути в цю діянку роботи і пасивне відношення по цьому питанні є непростимим. Нам треба реагувати на кожний прояв ганебної роботи всякої петлюрівщини і витягати на денне світло всі їхні чорні діла супроти робітничої класи взагалі, а українських робітників зокрема.

Заняти ясне становище супроти псевдо-робітничих кооперативів. Щоби рятуватись з загальної кризи, деякі фейкері робітничої класи, а навіть члени наших організацій, думають, що згадачу кризу можна оминати при помочі закладання всякого рода кооперативів, забуваючи, що деякі з таких кооперативів в капіталістичних країнах є частістю загальною капіталістичної системи висискування працюючих робітничих мас. (Така кооперативна пекарня зараз організується в Торонто.) А для найкращого приміру хай послужить факт існування кооперативного штору в Енсонвіл, Онт. Згадана кооператива вже існує кілька літ і кожного року члени її мусять доплачувати до шерів, рятуючи кооперативу від банкруцтва тільки на те, щоби вдержати її при житті, а з нею управителя, явного ворога робітничого руху, петлюрівця, а також другого робітника-помічника, брата редактора рептілки "Канадійського Фармера". Цю кооперативу підтримує все членство наших організацій в Енсонвіл. З'їзд а з ним все наше членство повинні засудити такі кооперативи, бо вони не є пожежаними для робітників і свідоме робітництво не повинно таких кооперативів підтримувати, але боротися проти них.

Мусимо зайняти правильне становище супроти молоді. З загостренням класової боротьби канадська буржуазія старається за всяку ціну захопити робітничу молодь під свій вплив і виховати її так, щоби вона стала сліпим знаряддям її руках. Це вона старається робити через виховання в своїх школах (вполюючи невідомість до СРСР), а відтак втягаючи цю молодь в ряди бой-скавтів, герл-гайдс і жадетів, устроюючи для них різні "перейд" та вбираючи їх в юніформі (для більшої захопоти), а в рядах цих організацій бувають випадки, що є діти членів наших робітничих організацій. На взірєць цих суто мілітаристичних організацій "свистунівщина" почала творити організацію молоді — "оріята". Щоби

протиставити цим організаціям та вирвати молодь з під їхнього впливу, нам треба будувати організації Секції Молоді, Комсомолу, спортивні гуртки та різні головню дугі оркестри. Втягаючи до них молодь, треба пам'ятати, що коли даьше схочемо поступати так з ньюю, як досі ми робили, то наші праця не увінчається успіхами. Нам треба ввести життя в організацію молоді, треба щоби ця молодь була заінтересована своєю організацією, розуміючи ціль і значіння її, а позатим, щоби вона мала корисні розвивки. А зробимо ми це тільки тоді, як в цій діянці буде гармонійна співпраця старших товаришів з молоддю. Лише до революційного руху.

Нам треба признати, що досі політична діяльність ТУРФДім була замкнена сама в собі й не виходила поза мури робітничих домів. Ми вважали себе за чисто культурно-освітню організацію, що зараз, в час загострення класової боротьби, уємо відбилися на всіх ділянках нашого організаційного життя. Зараз наш зворот лицем до класової боротьби треба вітати і треба признати чинний успіхи, однак весь цей зворот не треба переводити механічно, а широкою розяснювальною роботою серед нашого членства та загально робітничих мас.

П. Ч — ий.  
Торонто, 2 липня 1931 р.

НАЙБІЛЬШИЙ В СВІТІ НАФТОПРОВІД НА УКРАЇНІ.

Україна приступає до робіт над проведінням велитського продуктопроводу з далекого Кавказу на Україну. На віддалі тисячу сто кілометрів, з Кавказу, з копальні нафти Грозний, будуть вкопані в землю рури-проводи, якими через Армавір, Ростов над Доном, Мідлерова аж до Микитівки потечуть на Україну мільйони тонн нафти і бензини. Це буде великим вкладом в соціалістичне господарство і не лише дасть спроможність колгоспам і радгоспам Кавказу і України отримувати хутко й дешево топливо для тракторів, але відтяжить у величезній мірі залізничорозривний транспорт на тисячі кілометрів і мільярди тонн та економічно десятки мільйонів карбованців. Цей продуктопровід не був намічений п'ятиліткою, але проведення його показалося в часі виконання п'ятилітки — konieczним.

З нафти і бензини, помпованих в Грознім — на Кавказі буде оставатися 900 тисяч тонн, а півтора мільйона піде на Україну. Дня 7-го грудня 1931 р. буде більш-як-половина проведення продуктопроводу закінчена. Друга половина буде закінчена в 1932 р. Найважнішим і найтяжчим буде проложення рюри через ріку Дон біля міста Ростова та через ріку Кубань. Рюри продуктопроводу треба буде забезпечити грубо-бесними залізничними кожуками, а на дні рік треба буде вглибитися найменше на два метри, щоби уникнути підмивання або переломання рур силою води. При цих роботах будуть працювати водолази.

# ЦЕНТРАЛІЗУЙМО СВОЇ СИЛИ

(Передз'ядова дискусійна стаття.)

Наша найстарша масова організація, ТУРФДім, це вже дванадцятий раз скликає з'їзд, котрий відбудеться у Вінніпегу. Ця організація вже сильно вкорінилась серед українських праціючих Канади, — це свідчить, що делегати цієї організації вже 12-ий раз з'їдуться, щоб спільно обговорити і вирішити важливі питання та детально підсумувати здобутки і недомогання, які зайшли в протязі тринадцятилітнього існування нашої організації. Хоч попередні роки відбувалися з'їзди наших організацій ТУРФДім і його секцій, то цього року буде найважливіший з'їзд. Чому? Перше все тому, що цей з'їзд відбудеться рік і пів пізніше від минулого з'їзду. Друге, що цей з'їзд відбуватиметься в часі найбільшої світової кризи, котру спричинили можні світа цього своєю капіталістичною господаркою.

Результат такої страшної нечуваної в історії кризи є той, що нині в капіталістичних країнах є около сорок мільйонів безробітних, яких окружила пропашть нужди й голоду.

Дипломати і політики світа цього з такою положення не можуть ніяк видрапатися. Нічого не допомагають їм "розоружні", ані "економічні" конференції, — бо на всіх цих конференціях ім так іде, як з "петрового днів" — від них ніякої кризи, безробіття ні тепла ані зими, — бо нові тисячі безробітних дад машерують до армії безробітних. В якій спосіб капіталісти хотять вийти з такою положення? Вони припомочи поліції і ріжних шпиків розбивають робітничі мітинги й демонстрації — а комуністів, котрі за робітничі інтереси йдуть вперед — арештують та пакують в тюрми.

Ми є свідками того, що коли армія безробітних домагається праці або хаба, то за це по їх головах літають поліцейські клоби.

Комуністичну партію в цій країні або в якійбудь іншій країні, капіталісти дуже ненавидять, бо вона є ім сіцью в очах. Це тому, що ті мільйони безробітних і робітничі маси взагалі — переконалися на власній шкірі, що ім від капіталістів і їхніх політиків не чекає ні на жадну полеску — широкі праціючі маси звернули тепер лицем до комуністичної партії, бо тільки ця партія розуміє і може розвиз-

зати не страшне положення, в якому опинилися мільйони праціючих.

## Становище наших масових організацій.

До тих планів, що накреслили пленум нашої Компарті, котрий відбувся тому кілька місяців і виробив плани для праці в наших масових організаціях, нема що додати, а лише треба поступати і виконувати те, що пленум постановив. Є ще за короткий час від пленуму, щоб можна було підсумувати, як задалеко зблизилися наші масові організації до Компарті — але і за цей короткий час можна бачити, що наші масові організації використовують опортуністичну розбіжність та стають більше звязані з революційним рухом робітничої класи Канади. Що воно так є, то про це свідчить той факт, що опортуністичні схилення ніхто більше не обстоює і їх не валяється повторити. Це є знак доброго й умілого підходу наших масових організацій. А результат є той, що члени ТУРФДім і других наших організацій йдуть за кличом Компарті — словом допомагають революційному рухові морально і матеріально.

Хай дванадцятий з'їзд добре застановиться над всіма назріваючими проблемами, бо тепер, як ніколи передтим, робітничі класи мусять зударитися з капіталістами-визискувачами, котрі своєю грабіжницькою гонимі сподаркою довели робітничу класу над зрапашть. Наші сили мусять бути ще тісніше зєднані, в першу чергу треба організувати неорганізованих українських робітників і фермерів.

Нам треба інтензивно допрацювати, щоб вирвати робітників і робітниць, котрі ще належать до ріжних партіотичних організацій, втягнути їх до наших масових організацій, бо в цих організаціях ім не повинно бути місце. На ті ріжних орієнтації патріотично-петлюрівської братії допровадило до того, що в їхніх рядах повстало замішання, негодвання до своїх націоналістичних провідників.

Чому? А тому, що якої орієнтації патріотична братія не чіпалася б, то все провалювалася, після кожної орієнтації сходила на манівці і цим самим показувала своє запроданче обличчя. Сьогодні патріоти в Канаді чи то в краю або

де вони не були б, зі своєю такою політикою провалились раз на все.

А патріотично-петлюрівське цыкування на Радянський Союз, зокрема на Радянську Україну та єднання цієї братії з польською шляхтою та з румунською боярнею, дають наглядні докази, що чесним робітникам і робітницям нема чого далше в цих панських організаціях знаходитися, бо вони йдуть проти робітничих інтересів.

## Що з'їзд повинен зробити?

Дванадцятий з'їзд, на котрий з'їдуться делегати зі всіх закутків Канади, повинен видати в дорозу до всіх українських робітників і фермерів в Канаді, котрі знаходяться ще в патріотичних організаціях, щоб вони звертали на шлях взаємної боротьби. Бо стоять в таких організаціях, що вічно кидають болотом на Радянську Україну та на робітничий рух взагалі — це є ганьба й стыд, — а найголовніше такі робітники йдуть проти своїх власних інтересів.

Найсписобніше є кликати цих робітників і робітниць в ряди нової організації ТОДОВИРНАЗУ (Товариство Допомоги Визвольному Рухові на Західній Україні).

## Освітня праця.

Щодо освітньої праці в наших масових організаціях, то про це вже багато говорилось на попередніх з'їздах, на котрих вирішувалося відповідні резолюції. Але коли приходилося переводити їх в життя, то багато чого несповнено та не виконано.

Праця на освітньому полі шось пиньво йде. Знайти причини всіх недомогань — це найліпше можуть зробити делегати, бо вони здадуть звіти з ріжних місцевостей, де виявлять всі ті недомогання на освітньому полі.

Писати багато на цю тему не берусь, бо це є, як то кажуть, спеціальна технічна робота, до котрої будь хто може взятися. Тут треба практичного досвіду та вищого образования, щоб знати, в якій спосіб найвишше і найбільше наладити плани ведення освітньої праці. І в нас такі товариші є, — хоч дуже небагато.

## Жінсекція.

Недавно поміщена була стаття в журналі "Робітниця", де автор предбаче, що ліпше йшла би праця, коли б злучили Жінсекцію з ТУРФДімом. Хоч це в нашій організаційнім життєво нове, то до цього часу

щоб хтось з товаришок або товаришів одобрєє таку пропозицію — такого нема.

А є гострі твердження, що Жінсекція мусить лишитися і надалше такою, яка вона є. Можливо, що такі товаришки мають рацію, бо відібрати їм те, з чим т-ки жились — було б злочином. Але відносно цієї справи я таки вискажу свою думку, або пропозицію, і вірю, що делегати, маючи на руках ріжні пропозиції, по одобрєнню їх прийдуть до якогось певного й корисного заключення. І так буде, як з'їзд вирішить.

Я годжусь з автором, щоб Жінсекція злучили з ТУРФДімом. Можливо, що дехто подумє, що це є якась злочинна пропозиція. Я все одно вискажу те, що я думаю. Користь перше всего буде та, що ми ліпше централізуємо нашу організацію ТУРФДім, чого підтепершню пору вимагає потреба. Наша організація є одна цілість, але проте в нас існують два центральні комітети, — вони хоч не мішають в праці один другому та працюють гармонійно, то все одно коли добре розважити справу і Жінсекцію злучити з ТУРФДімом та багато на цім скористаємо.

Бо коли ми підрахували б всі ті потрачені дні-вечері, які Жінсекція, почавши в центрі, а скінчивши на кожнім відділі в кожному місті — потрапили окремо для одної й той самої організації, то ми згодилися б з тим, що ми такі ліпше скористати б, коли б Жінсекцію злучили.

Возьмім такий приклад. Приходять відозва від Виконкому ТУРФДім до відділу, скликають мітинг, читають та дискутують над нею. Але приходять така сама відозва від ЦК Жінсекції, товаришки також скликають мітинг і над нею рішають, а як не вирішуть, то сходятся ще раз. Отже роздубаймо, чи не могли би це все вирішити при одному спільному мітингу? Можемо. А чи не спеціальна технічна робота, до котрої будь хто може взятися. Тут треба практичного досвіду та вищого образования, щоб знати, в якій спосіб найвишше і найбільше наладити плани ведення освітньої праці. І в нас такі товариші є, — хоч дуже небагато.

## Наша преса.

Що можна сказати в користь того, щоб поліпшити й забезпечити нашу робітничо-фермерську пресу? Преса наша, це є найлуччий організатор в будуванню наших робітничо-фермерських організацій. Без сильної преси, без друкованою слова ми сьогодні не мали б того, що ми здобули при

її помочи. Тому ми повинні цинити нашу пресу та ще ліпше її збудувати. Сьогодні преса керує людською опінею. Капіталісти це добре знають, тому вони силлять на свою пресу мільйони грошей — для задурмановання широких робітничих мас. Ми, робітники і фермери, не можемо сипати мільйони на свою робітничу пресу, бо ми такими мільйонами не розпоряджаємо.

Заробляючи кусок хліба на життя, то з цього заробітку віділюємо і для своєї преси. Цего вимагають наші інтереси, бо ми ведемо класову боротьбу за визволення робітничої класи з капіталістичного ярма. Щоб боротьба робітничої класи мала успіхи, побіджала на боєвих фронтах, то ця боротьба мусить вестися перше всего при помочи преси.

На мою думку дванадцятий з'їзд спільно в порозумінню з Видавничою Радою повинен виробити відповідний план для ліпшого централізування нашої преси.

Щоб "Укр. Роб. Вісти" "Робітниця" і "Фармерське Життя" виходили і надалше так, як вони виходять. А "Бойову Молодь" скацелювати — не цілком, а тільки злучити з "Робітницею". Чому я так пропоную? Тому, що після звітів на попередніх з'їздах, "Бойова Молодь" не покриває своїх коштів. Наша молодь вихована в англійським окруженню — не дуже то цинить українську робітничу літературу, тому, що це їй шось не так як англійська мова. Ми самі нераз багатьох наших молоді скорше читає "Понг Воркера" і "Понг Комрейд", як "Бойову Молодь".

За це нашу молодь нема що винувати, бо вона такою мовою вихована. Проти води ми плисти не годні. Нашим завданням є, щоб молодь виховувалася в класовий дусі і в цім напрямі ми повинні найліпше допомагати. І не лише це; нам старшим треба вичувати англійську мову, а коли це зробимо, то і ми будемо більше звязані з революційною боротьбою робітничої класи Канади. Більше про цю справу хай поговорять самі делегати.

## Раранченко.

Торонто, Онт.

## ЗАВОРУШЕННЯ БЕЗРОБІТ-

В Жирардові коло Варшави дійшло до бурхливих демонстрацій безробітних. Безробітні будували на вулицях барикади. Інтерв'ювала поліція. Кількох поліціянтів є ранили б того, що ми здобули при

# НЕУПРАВНЕНІ НА САЛІ — УПРАВНЕНІ ПЕРЕД ДВЕРИМА

Львівська "Рада" з 14 червня в статті "В "Просвіті" по старому", оповідаючи про з'їзд "Просвіти", на який не впустили селянських делегатів та розбивано ім голови, між іншим пише таке:

"Найбільш замітним і сумним явищем було число присутніх делегатів. Число всіх управнених делегатів до участі у загальному зборі є більш як 3,400, але на зборі явилася 247, тобто не цілх 8 відсотків. Тай ще сумніве, чи це були делегати, бо коли значне число студентів після зложення заяви з застерєженнями проти вибору голови Товариства опустило демонстраційно салю зборів, член виділу п. Дедикевич поспішив пояснити, що ці, що вийшли, не були ніякими делегатами і не мали права брати участі в нарадах. Насувається

питання звідки вони там взяли, що вони там робили і кільки по їхньому виході таких неуправнених ще на салі осталося?"

"А тимчасом до салі даром добивалися справдішні делегати читальні, яких "ричалом" зарєстрєвано в комуністи. На оборону перед цими "комуністами" Головний Виділ зорганізував дві салі: поліцію і оцю студентську молодь, яка тобто не цілх 8 відсотків. Тай ще сумніве, чи це були делегати, бо коли значне число студентів після зложення заяви з застерєженнями проти вибору голови Товариства опустило демонстраційно салю зборів, член виділу п. Дедикевич поспішив пояснити, що ці, що вийшли, не були ніякими делегатами і не мали права брати участі в нарадах. Насувається

## "ПОМАЗАНИК БОЖИЙ" — КОРОЛЬ АЛЬФОНС

Бувший еспанський король Альфонсо, що втік перед гнівом свого народу, був найбруднішим спекулянтим і гешэфтирем. Свій нарід він "ушасливіше чинив" в той спосіб, що дер з нього останню шкуру. Казав собі платити великанські пенсії, продавав національє майно, грав на біржах, закладав акційні товариства, а чистий зиск льюкував в заграничних банках, щоби "вірний еспанський нарід, привязаний до корони", не дізнався, скільки то грошей зібрав собі в карсах милостивий монарх.

Перед своєю недавньо втечею продавав Альфонс, що тільки міг і вивозив гроші за границю. В краю мало що остало.

Сьогодні обчислено, що майно Альфонса вносило в році 1930 около 27,000,000 пезетів. Королева його жінка мала в тім самім часі 23,000,000 пез., наслідик престолоа 13,000,000 пез., на кожного члена родини короля припадало 2,500,000 пез., а мати короля оставила в спаду 40,000,000 пезетів.

Всі ці числа не є докладні, бо багато майна королівська родина скрила. В самих дорожцностях мільйонів пезетів, але про них мало хто знає. Всі ці маєтки витавищ тепер Альфонс до Англії і Франції, щоби забезпечити собі вигідне і безпечне життя. Так то помазаний шкіродер любив свій нарід.

## КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

За підрахунком Наркомзему Радянської України з днем 30 квітня 1931 колективізовано в Україні 63,5 проц. селянських господарств та 67,5 процент землі селянського користування без садиби, крім господарств куркульських та тих, що фактично не працюють коло сільсько-господарського виробництва. З усіх колективізованих господарств на Степ пропадає 83,7 процент господарств та 56,5 проц. усуспільненої земельної площі; в Молдавії — 65,6 процент господарств та 65,5 проц. усу-

спільненої земельної площі; на Лівобережжі 66,2 проц. та 63 проц.; на Правобережжі 58,2 проц. та 55,3 проц.; на Поліссі 32 проц. господарств та 31,4 проц. усуспільненої земельної площі. Річних виробничих планів склали 83,9 проц. колгоспів. Число колгоспів на Україні дійшло до 34,172 одиниць. За декаду (десять днів) від 20 квітня до 30 квітня — 1931 р. подано 36,367 заяв про вступ до колгоспів.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

# НОВЕ ШАХРАЙСТВО УНДО-КАТОЛИЦЬКИХ ПАНІВ І ПОПІВ З "ПРОСВІТИ"

На початку червня відбувся у Львові з'їзд "Просвіти", на який поліція й студентство з УВО на розказ Галуцинських та Дедикевичів не впустили селян до салі, розбиваючи ім голови. Польська цензура на половину сконфіскувала те, що писав про цей з'їзд "Просвіти" "Сель-роб", не бажаючи, щоб до селян дійшла правда про роботу угодовців, українських співників польської шляхти. Що зараз уявляє собою "Просвіта" в Галичині — про це повинен знати кожний український робітник і фермер по цей бік океану, бо до них не раз жєвоблактни організації звертаються за несенням фінансової допомоги "Просвіті", "Рідній Школі" й іншим "народним інституціям", що з них панні й попи викадали селян і робітників, а майно їх порозкрадали, задовжили так, що зараз хочуть собачою службою польській шляхті їх рятувати. Ниша стаття вяснює трудящим, що таке є зараз "Просвіта" на Західній Україні.

Найстарше на Західній Україні, існуюче вже 63 роки культурно-освітнє товариство "Просвіта" від ряду років неподільно знаходиться в руках ундо-католицьких хрунів. Вистарити сказати, що головою "Просвіти" є ундівський ватажок Михайло Галуцинський, цей самий Галуцинський, що в часі фашистсько-польського погрому над трудящим Західної України захолював на сторінках ундівського "Діла" польську поліцію не жалячи і не щадити "саботажників", то

освіту — "Просвіта" займається — як це читаємо в попівській "Меті" з 24 травня — "пропагандою християнської ідеології", "боротьбою з комунізмом", "усуванням від християнської роботи всіх, хто до християнської ідеології ставиться вороже, або байдуже", "чистою читальницькою бібліотекою", "ширенням лояльності до польської окупації. Перемишльський "Український Голос", організатор фашистської групи, що їм мабуть скривджено при розкраданню "Просвіти" додаває до цього відомий з рєштою факт, що "Просвітою" керує тепер група людей, яка "Просвіту уважає за шабель до кар'єри і до ведення угодовської політики. Хто не схвалоє цих лєвєдів з головного виділу "Просвіти", того навіть фашисти з "Українського Голосу" кажуть, що цыкується поліцією, усувається з провуду сільських читальні настановляється "комісарія", тобто, запрыязнених з польською поліцією хрунів і сільських п'явок.

Отак бачимо — за свідченням таки ундо-католицьких газет — теперішня "Просвіта" замість культурно-освітніх завдань виконує службу попа і жандарма; замість науки несе на села "християнську ідеоло-

гію", тобто хрунівську політику Хомишина, помагає польській поліції боротися з "комунізмом" то є з визвольним рухом, вичищує навіть сільські бібліотеки, викидає з читальні твори революційних письменників, включно з творами Івана Франка. Це є тільки продовження улансько-поліційного програму з минулої осени.

Робиться те все ундо-католицькою продажною бандою з одного боку на те, щоби навчити трудящих Західньої України привикати і користися в ярмі фашизму, а з другого боку зробити самим собі політичну кар'єру. Не даремно голова "Просвіти" пан Галуцинський є обовязковим гостем всіх улаштованих у Львові і в Варшаві з рамени польської дєфєнзиви "чайних вечорів" і "чорних кав з шампаном", при яких польські панні та їх ундо-католицькі наймити змовляються проти західно-українських трудящих.

Захоплюючи в перших двох роках в свої руки керму "Просвітою" і її майно ундо-католицькі хруні старуються не допустити широку масу трудящих до контролі своєї ганєбної діяльності. Ломлячи статут товариства, який у \$23 постановляє, що загальні збори то-

варства мусять відбутися кожного року, панні Галуцинські і компанія через 2 роки не скликали ніяких зборів. Звичайно, вони знали чому!

В робітничій пресі поміщено ряд доказів на те, що теперішні ундо-католицькі розбійники в "Просвіті" геть до останку розпродують і розтринькують майно товариства. Стало загально відомо, що: 1) каменця "Просвіти" обдєвжано, 2) довг, що його зроблено Галуцинським на рахунок "Просвіти" у берлінського спекулянта Оренштайна, ростє й добирає 250,000 злотих. 3) сільські макетки, злочинно господарювані, приносять втрату, маліють, або розпродуються. 4) видавнича діяльність цілком упала. "Калєндар Просвіти" за 1931 рік з дорого оплаченими статтями хруня Кєдрина і дєть шурі в мажєгєнах, журнальчик "Життя і Знання" так писаний, що ніхто не цікавиться. 5) зі всіх освітніх комісій працює тільки одна, так звана господарська, бо її члени — сама сметанка ундо-католицької хруніди — сходятся шотїжжє... по дієти. Взагалі виявилася, що майно "Просвіти" розграбовується ундо-католиками гуртом і в Повідомлення про загальні збори не було передано опозиційній пресі, ні "Силі", ні

Ундо-католицькі керманічі "Просвіти" боялися, що прийдуть на загальні збори "хлопці" і робітники і запитають їх, що є з селянсько-робітничим майном, на протязі десятків років складаним в "Просвіті" і тому не допускали до скликання загальних зборів.

Щобно після 2-ох років оголошено зараз в ундо-католицьких газетах, що загальні збори "Просвіти" признаються на день 4 червня цього року у Львові. Це сталося несподівано, нагло і хитро! І оголошені про загальні збори, яке принесли на своїх сторінках західно-українські газети і то аж 11 травня подається до відома, що головний виділ делегатів провінціоанальних читальні найпизнійше 15 травня. Чому такий поспіх?... А ось чому: Потрібно заскочити сільську і маломістечкову читальні і унеможливити їм вибір делегатів! Бо ундо-католицькі газети з 11 травня могли дістатися на дальшу провінцію аж 14 або й 15 травня — значить запізно для скликання зборів читальні і вибору делегатів до Львова.

Повідомлення про загальні збори не було передано опозиційній пресі, ні "Силі", ні

"Сель-Робові", ні "Новому Життю", ні навіть "Раді", власне тим газетам, що їх трудящі, члени низівих читальні найбільше передплачують і читають.

— Крім того, увійшло вже було в звичай, в своєрідний неписаний закон, що загальні збори "Просвіти" відбуваються в зимі, в грудні кожного року — значить тоді, коли трудящі сєдє і міста мають найбільше вільного часу. Скликання зборів на червень було обрахованє, як свідомо провокація. Ходило про те, щоби низові члени "Просвіти", особливо сєдє, зайті тепер в полі, не приїхали на збори ні в якому разі, навіть якщо вони були всілякі наскоро вибрати делегати.

Нарєштї, головний виділ "Просвіти" не оголосив в газетах звту про свою "діяльність", як це робилося давніше, навіть кілька місяців наперед, для широкого обговорєня його. Лише вже на самих зборах теперішній виділ "Просвіти" предлажив зібрати пансько-хрунівський публіци туманний звїт тільки по 30 червня 1930 року! Отже, за цілх останніх 11 місяців, тобто малошо не за цілий рік, немає ніякого звту. (Кінець буде.)

# Перед Семою Конвенцією Робітничого Запомогового Товариства

## За гострий зворот в Робітничому Запомоговому Товаристві! Більше лицем до класової боротьби!

## За завойовання впливів на ширші маси трудящих! За будування масових революційних організацій!

### ЗАВДАННЯ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА ВЧАС СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ І ГОСТРИШХ КЛАСОВИХ БОЇВ

НАЧЕРК ТЕЗ ГОЛОВНОГО ЗАРЯДУ ДО СЕМОЇ КОНВЕНЦІЇ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

#### НАПІТАЛІСТИЧНА КЛАСА ЗВАЛЮЄ УВЕСЬ ТЯГАР КРИЗИ НА ПРАЦЮЮЧИХ

Остання конвенція Робітничого Запомогового Товариства відбулася спочатку місяця лютого в 1930 році. В капіталістичному світі позначився той рік ще більшим загостренням і поглибленням економічної кризи, наблизив лад виснажені і гнету трудящих мас бліще його загибли.

Зокрема ж в Канаді ми помічаємо зростання тієї кризи в незвичайно скорому темпі. Ринки збуту щораз стають тісніші, покунина сила маліє, а з тим шварі вгорчується продукція у всіх галузях промисловості (за винятком воєної, що працює посилено), фабрики й заводи замикають.

Економічну кризу в промисловості погіршує й поглиблює криза рільного господарства, що вже тяжить кілька років. Фармерські продукти обезцінені, їхня покунина вартість на ринку стоїть куди вище за ко-

шта самої продукції. До того велика заборгованість фермерів в морсьдохжих компаніях і обрантаження їх податками та усімакими платежами поставили у безвихідне становище не лише самих бідняцьких фермерів, але й фермерських середняків.

Економічна й фармерсько-господарська криза найбільшим тягарем лягли на трудящих. Коштом їх намагається класа капіталу вийти ціло з лететів кризи, звалити її на робітничу класу. Це найвиразніше виявляється у масовому віддаванні або частинному усуненні робітників від праці, у вкороченні робочих днів, зриві заробітної плати, погіршенню умовин праці, обтяженні усімакими платними накладками саме найбідніше фармерство. Безробіття в сильному зростанні; збідніння трудящих доходить крайніх границь, їхній урівень життя найнижчий.

За більше по революційному робітничтву Канади.

В 1922 році осінню, саме в час відносної стабілізації й закріплення позицій капіталістичної класи, свідоміші робітники дали початок масовій організації, Робітничому Запомоговому Товариству в Канаді. Наставлення цього товариства було придбати в ряди його неорганізованих робітників і робітниць, допомагати хворим і охалічним в праці членам і членкиням РЗТ, допомагати в майбутньому загальній класовій боротьбі. Перші ради РЗТ заповнили члени бунів української соціал-демократичної партії, вони привнесли в РЗТ зі собою традиційні навики, методи праці й погляди на класову

боротьбу, старались пришепити усі ті соціал-демократичні залишки в розбудову праці РЗТ. Саме й на тому ґрунті зродився легалізм, національна відокремленість і аполітичність в праці Робітничого Запомогового Товариства. Працювати лише в межах законного дозволля (легально); допомагати самі собі у випадках слабкості, каліцтва тощо, тримати Робітничому Запомоговому Товариству, як економічну фінансово-запомогову організацію, адалека від класової політики й визвольної боротьби — ось ті традиційні залишки соціал-демократичних толків членства РЗТ, що стали гальмом в праці товариства й визвольної боротьби канадського пролетаріату.

Робітничо-фармерської преси". Ота резолюція вже тягнеться від четвертої конвенції почашини, перейшла конвенційну плату, пошту, а ще далекі не всі члени й членкині РЗТ є передплатамиками робітничої преси.

Хоч Робітничому Запомоговому Товариству вважається за рекрутацийну базу у придбання нового членства для визвольного руху й робітничих революційних організацій, велика частина членства РЗТ цілком рокам стоїть в тій запомоговій організації й ні кроком не рушиться далі. Ще й досі велике число членів і членкинь РЗТ, чи то стали гальмом в праці товариства й визвольної боротьби канадського пролетаріату.

#### ЗА ВИХОВАННЯ МАСОВОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО АКТИВУ В РЗТ, ЗА РЕКРУТУВАННЯ НОВИХ ВИТРИМАНИХ БІЙЦІВ

Оця боротьба за повне соціальне забезпечення робітничої класи коштом підприємців і капіталістів мусить йти шварі з боротьбою проти наступу капіталістичної класи, з готуванням контрастуну на позиції класового противника, за 7-годинний день праці й п'ятиденний тиждень, за повну заробітну плату, за негайну допомогу безробітним.

Членство Робітничого Запомогового Товариства мусить бути теж в перших рядах революційного пролетаріату у його боротьбі проти поліцейського терору й громлень робітничих демонстрацій та мітінгів, проти депортування чужинських робітників та гноєній по-тормах найсвідоміших бійців робітничого фронту, за свободу слова, зібрань і страйків, за оборону Радянського Союзу, проти готування імперіалістичної війни і збройного нападу на СРСР.

В будуванні революційних трейд-юнів та їх центру Воркерс Юніті Ліг треба збому членства всеціло відданості й активності в праці й боротьбі за масове об'єднання трудящих, в боротьбі за негайні домагання робітничої класи. Потреба будування Воркерс Юніті Ліг вимагає широкого розсяновальної кампанії поміж членством РЗТ і за ту роботу треба взятись, не гаючи часу.

слабляємо її наступ, тимсамим закріплюємо позиції за робітничою класою у її боях йроти капіталу.

Вшварі з розгорнутою кампанією за завойовання впливів на широкі шари українських трудящих мас треба повести працю за рекрутуванням нових членів і членкинь в лави РЗТ, збільшити чисельністю цю масову організацію, закріпити її новим набором сил. Усі ті гальми, що стримують дальший наплив робітників і робітниць в лави РЗТ, треба усунути, дозменшення членства рішуче не допустити. Так само жрити усіх зусиль, щоб РЗТ зроби справжньою рекрутацийною базою для революційних масових організацій як ТУРФДім, ТОДОВИРНАЗУ, Воркерс Юніті Ліг, КРОЛ, Друзів Радянського Союзу, Міжнародної Робітничої Помочі, Комуністичної Партії Канади, й мобілізаційним сеередком молодих робітників для Ліги Комуністичної Молоді.

Класова боротьба щораз гостріша й охоплює більші шари трудящих мас. Ота боротьба й ставить вимоги до усіх масових робітничих організацій, а тимсамим до Робітничого Запомогового Товариства, зроби рішучий зворот у дальній праці. Того звороту можна лише добитись при розсяновальній кампанії за активну участь в класовій боротьбі, у побороуванні усіх намаганій затримати РЗТ надаль ізолюванням, замкнути від боротьби проти канадського капіталізму. Ота розсяновальна кампанія мусить йти шварі з безпосередньою активною участю членства РЗТ у всіх економічних і політичних боєх робітничої класи Канади проти капіталу. Той зворот лідцем до класової боротьби канадського пролетаріату вже започаткувався, головню ж від останнього плануу Компартії Канади, його треба умасовити й повести рішучіше в лави Робітничого Запомогового Товариства.

#### РЕВОЛЮЦІОНІЗУВАННЯ ТРУДЯЩИХ МАС, ЩО РАЗ ВІДКРИТІШІ Й ГОСТРИШІ КЛАСОВІ БОЇ

Отой тиск капіталістичної класи на трудящих робить їх незадоволеними таким життям. Недоволення те нуртує між широкими шарами працюючих, воно переминилось у відкритий чин, в гострішу класову боротьбу. Боротьба проти безробіття, проти масового виголодкування, бої за працю та соціальне забезпечення на кошт держави — оце й є ті роказники наступу робітничої класи на позиції класового ворога. Особливо за останні півтори року канадські трудящі маси звели чимало відкритих масових боїв на вулицях індустріальних і фармерських міст. У тих повсякденних боєх робітничі класи Канади щораз дужче гартують свою силу, виявляє метод боротьби. У тих боєх виростають масові революційні організації Воркерс Юніті Ліг, Фармерс Юніті Ліг, ТОДОВИРНАЗУ, й інші; вони охоплюють щораз більші шари канадських робітників і незможних фермерів та приставляють їх на фронт революційних боїв.

гранта. Депортуванням чужинських робітників і гроєнням по-тормах та масовими поборками безробітних канадських капіталістів намагається послабити визвольну боротьбу робітничої класи в тутешній країні. Поліцейські наїзди на робітничі діми, розбивання демонстрацій і мітінгів безробітних, заборона мітінгів робітничих на відкритій площі — все те лише підтверджує про посилення терору капіталу на здавлення революційного руху трудящих мас.

Врешті, треба пригадати й те, що канадський уряд перший виступив відкритою економічною війною проти Радянського Союзу, проголосив заборону довозу радянських товарів, відкинув замовлення радянської влади — заявляючи тим готовість у збройному нападі на радянську країну.

Економічна й фармерсько-господарська криза, масове безробіття й виголодження трудящих мас, намагання палівної класи звалити увесь тягар кризи на плечі робітників і незможних фермерів а шварі з тим загостренним методом боротьби капіталістичної класи проти революційного робітничтва і, врешті воєнно поготівля канадських капіталістів проти Радянського Союзу — ось ті рушійні сили, що штовхнули канадських робітників і незможних фермерів до відкритий й рішучий боротьби проти класового противника, до боротьби за повалення капіталістичного ладу гнету й виснажені проти робітничо-фармерської влади.

#### НЕДОЦІНЮВАННЯ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ, НЕВТРАЛЬНОСТІ В КЛАСОВИХ БОЄХ, ЗАМНУТІСТЬ В СТИНАХ РЗТ

За статутом оце товариство повинно "нести матеріальну поміч членам РЗТ і їхнім родинам на випадок слабкості, каліцтва або смерті" (точка 4 статута РЗТ). Оце завдання по-статуту виповнило усі сторінки історії цього товариства від його заложення. Більшість членства РЗТ дослівно сприйняло що РЗТ має нести матеріальну поміч хворим та "забезпечити" членів приютами та сиротиницями і поза рямці тих толків не виходила, за інші завдання забула. Не маючи ясно вичищеної напрямної у своему діянні, РЗТ явилось донедавна здебільша фінансово-адміністративним апаратом, що зібрав членські внески й виплачував запомогоу та помертвие. Так бодай розуміло чимало членів і членкинь цього товариства, і по цьому розумінні ставилось до вимог цієї організації. Заплатити членську вkladку на час, відвідувати ділові збори товариства й підприємства, звідомити завчасу про свою хворобу чи будьякий випадок каліцтва — ось ті вимоги, що ставили їх РЗТ у головному до своїх членів і членкинь, ті вимоги були й рівночасно завданням і обовязком для кожного з членів і членкинь РЗТ.

РЗТ вважалося самовистарчалним і саме оця "самовистарчалність" поставила РЗТ осторонь від відкритих класових боєх канадського пролетаріату, ізолювала його від справжніх робітничо-фармерських революційних організацій та їхніх визвольних змаганій.

Оця замкненість Робітничого Запомогового Товариства виявилась в недоцінюванні революційного руху робітничої класи й намаганні втримати себе в неітральності до розгорнутих класових боєх. Відсталість чималої частини членства РЗТ від класової боротьби, їхня відсутність у масових робітничих демонстраціях, протест-мітінгах, зібраннях, неактивність в усіх класових кампаніях, пасивне, а то й подекди вороже ставлення до певних акцій, що тісно повязані з робітничим рухом (в кампанії за революційною пресою, підтримкою страйкерів, збірною фондів на політичні цілі тощо) — все це надивно свідчить про відгородження й замкненість РЗТ від загально-робітничого руху. Що ж до активності членства РЗТ та їхніх обовязків, очеркених статутом, проте найкраще говорять резолюції минулої конвенції РЗТ.

резолюцію за заведення поглиблення класового знання, за відсутність на голосних чинах, доповідях, лекціях курсах і т. д.; схвалено це третю резолюцію по ліквідації неписьменности. Усі три резолюції вкладають примусову реєстрацію членів і членкинь РЗТ по усіх мітінгах, доповідях, читаннях, курсах і т. ін. Одначе, це не помогло справі.

Є ще й резолюція з останньої конвенції, що "накладає на кожну члена й членкиню РЗТ обовязок передплачування укра-

освідомлювати їх і вияснювати класову боротьбу та постачати усе нові й нові кадри в лави революційного пролетаріату. РЗТ в запомогову організація й допомагає своїм членам фінансово — це так. Треба але й не забувати, що навіть оту запомогоу, що її дає РЗТ хворим чи каліцтвом робітникам, дає лише як фронтоніум класового фронту, щоб скріпили здоров'я й були веллі далі продовжати боротьбу. Робітничі організації не може й не сміє в ніякому разі спомогати таких, що гальмують революційний рух, стоять запером на шляху дальших розгорнутих боєх.

Так само треба собі ясно сказати, що Робітничому Запомоговому Товариству не дає повного соціального забезпечення". Во ж та обмежена допомога в час слабкості, каліцтва, ніяк не забезпечують повного членів РЗТ, не облекшують злиденного положення родини й помертвие. І притом будинки теж не дають усім робітничим дітям та немічним старикам забезпечення. Усе це є незначною запомогою для певної обездоленої частини робітничої класи. Робітничі класи мусить дбати за повне соціальне забезпечення усіх трудящих мас. І саме в боротьбі за повне соціальне забезпечення працюючих членство Робітничого Запомогового Товариства повинно й мусить взяти найактивнішу участь.

#### ПОТРІБНИЙ ЗВОРОТ В НАПРЯМНІЙ РЗТ, У БОРОТЬБУ ЗА ПОВНЕ СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Робітничому Запомоговому Товариству об'єднує й зараз в своїх лавах робітників і робітниць не лише української, але в його лавах є робітники інших національностей. Значить, по формі в РЗТ немає національної вузкості. Треба лише надати цій організації більшого змісту й інтернаціонального характеру, вивести її членство на широкі шляхи визвольної боротьби канадського пролетаріату й робітничої класи усього капіталістичного світу.

РЗТ має можливість стати рекрутацийною базою усіх трудящих Канади, не вважаючи на їхнє національне походження, чи расовість. Сказано ж у статуті цього товариства (точка 7) "Членом РЗТ може стати кожний робітник і робітниця від 16 до 45 років життя".

Робітничому Запомоговому Товариству мусить допомогти революційному пролетаріату завойовати на свій бік більшість робітничої класи в Канаді. А поможе воно тоді, коли всеціло вийде на шлях визвольних боєх і загально-класовою боротьбу зроби свою боротьбою і візьме в цій безпосередню участь. Правда, чимало членів РЗТ виявили свою активність в боєх канадського пролетаріату, так це були і є ті активісти, що стоять в лавах інших революційних організацій як: компартії, ВЮЛ, ФЮЛ, Товариств Безробітних, ТУРФДім, ТОДОВИРНАЗУ. Мова ж йде про те, щоб усе членство РЗТ приставило в ряди справді боєвих організацій і об'єднати його навколо визвольної боротьби робітничої класи.

Треба визбутись тієї помилкової думки й погляду, що Робітничому Запомоговому Товариству є самовистарчалним для тих, що вступають в лави цього товариства. Хоч РЗТ є запомоговою організацією, його головним завданням є вперню чергу повинити обовязки мобілізатора робітничо-фармерських шарів,

Так само треба собі ясно сказати, що Робітничому Запомоговому Товариству не дає повного соціального забезпечення". Во ж та обмежена допомога в час слабкості, каліцтва, ніяк не забезпечують повного членів РЗТ, не облекшують злиденного положення родини й помертвие. І притом будинки теж не дають усім робітничим дітям та немічним старикам забезпечення. Усе це є незначною запомогою для певної обездоленої частини робітничої класи. Робітничі класи мусить дбати за повне соціальне забезпечення усіх трудящих мас. І саме в боротьбі за повне соціальне забезпечення працюючих членство Робітничого Запомогового Товариства повинно й мусить взяти найактивнішу участь.

#### РОБІТНИЧЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО Й ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ РОБІТНИЧОЇ КЛАСИ

Оцей стан поклав нові вимоги перед канадським революційним пролетаріатом. Треба було зроби рішучий зворот на усіх ділянках дій на класовому фронті, конечним було і є зроби гострий зворот у діянні в робітничо-фармерських масових організаціях. Революційні робітничо-фармерські організації мусить бути активними дигнунами у всіх економічних і політичних класових боєх, членство тих організацій повинно бути завжди першим на революційному фронті, участь в боєх мусить бути масовою.

Робітничому Запомоговому Товариству є масовою робітничо-фармерською організацією. Початки РЗТ сягають в часи відкритої атаки усіх реакційних сил по капіталістичних країнах на класу трудящих мас. По записному здавленні революційного зрушення в країнах капіталістичної Європи, розпочався посиленний наступ реакції й її допомагачів соціал-демократів на революційний фронт пролетаріату. Відкритим наступом пішла й канадська реакція по розгорненні масового генерального страйку в 1919 році у Вінніпегу і вдар-

освідомлювати їх і вияснювати класову боротьбу та постачати усе нові й нові кадри в лави революційного пролетаріату. РЗТ в запомогову організація й допомагає своїм членам фінансово — це так. Треба але й не забувати, що навіть оту запомогоу, що її дає РЗТ хворим чи каліцтвом робітникам, дає лише як фронтоніум класового фронту, щоб скріпили здоров'я й були веллі далі продовжати боротьбу. Робітничі організації не може й не сміє в ніякому разі спомогати таких, що гальмують революційний рух, стоять запером на шляху дальших розгорнутих боєх.

Так само треба собі ясно сказати, що Робітничому Запомоговому Товариству не дає повного соціального забезпечення". Во ж та обмежена допомога в час слабкості, каліцтва, ніяк не забезпечують повного членів РЗТ, не облекшують злиденного положення родини й помертвие. І притом будинки теж не дають усім робітничим дітям та немічним старикам забезпечення. Усе це є незначною запомогою для певної обездоленої частини робітничої класи. Робітничі класи мусить дбати за повне соціальне забезпечення усіх трудящих мас. І саме в боротьбі за повне соціальне забезпечення працюючих членство Робітничого Запомогового Товариства повинно й мусить взяти найактивнішу участь.

Так само треба собі ясно сказати, що Робітничому Запомоговому Товариству не дає повного соціального забезпечення". Во ж та обмежена допомога в час слабкості, каліцтва, ніяк не забезпечують повного членів РЗТ, не облекшують злиденного положення родини й помертвие. І притом будинки теж не дають усім робітничим дітям та немічним старикам забезпечення. Усе це є незначною запомогою для певної обездоленої частини робітничої класи. Робітничі класи мусить дбати за повне соціальне забезпечення усіх трудящих мас. І саме в боротьбі за повне соціальне забезпечення працюючих членство Робітничого Запомогового Товариства повинно й мусить взяти найактивнішу участь.

Так само треба собі ясно сказати, що Робітничому Запомоговому Товариству не дає повного соціального забезпечення". Во ж та обмежена допомога в час слабкості, каліцтва, ніяк не забезпечують повного членів РЗТ, не облекшують злиденного положення родини й помертвие. І притом будинки теж не дають усім робітничим дітям та немічним старикам забезпечення. Усе це є незначною запомогою для певної обездоленої частини робітничої класи. Робітничі класи мусить дбати за повне соціальне забезпечення усіх трудящих мас. І саме в боротьбі за повне соціальне забезпечення працюючих членство Робітничого Запомогового Товариства повинно й мусить взяти найактивнішу участь.

Так само треба собі ясно сказати, що Робітничому Запомоговому Товариству не дає повного соціального забезпечення". Во ж та обмежена допомога в час слабкості, каліцтва, ніяк не забезпечують повного членів РЗТ, не облекшують злиденного положення родини й помертвие. І притом будинки теж не дають усім робітничим дітям та немічним старикам забезпечення. Усе це є незначною запомогою для певної обездоленої частини робітничої класи. Робітничі класи мусить дбати за повне соціальне забезпечення усіх трудящих мас. І саме в боротьбі за повне соціальне забезпечення працюючих членство Робітничого Запомогового Товариства повинно й мусить взяти найактивнішу участь.

Головний Заряд Робітничого Запомогового Товариства.

ВІЗНАЧЕНІ ФРАНЦУЗИ І АНГЛІЙЦІ ІДУТЬ ДО СРСР.

Славний французький письменник Роман Роллан написав до голови Державного Видавництва Радянського Союзу Халатова листа, в яким вітає пролетарські республіки з їхніми досягненнями і запевняє свій приїзд до Радянського Союзу. З Англії вибирається туди славнозвісний Бернард Шоу і кілька інших визначних англійських інтелектуалістів. Вибираються до Радянського Союзу також англійські промисловці і політики.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ РЗТ У ВІННІПЕГУ

ВІДБУДУТЬСЯ

В ЧЕТВЕР, 9 ЛИПНЯ, В ГОД. 8.30 ВЕЧЕРОМ

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

Кожний член і членкиня повинні обовязково прибути на ці місячні передконвенційні збори, на яких буде ВИБІР ДЕЛЕГАТІВ на конвенцію, як також дальшій дискусії над пропозиціями до семої конвенції Р.З.Т.

Члени і членкині, які не прийдуть і не дадуть вдовольних оправдань, супроти них будуть підлягати організаційній дисциплінарні кроки.

Секретар-скарбник буде приймати місячні вкладки від години 7-ої вечером.

Заряд відділу РЗТ.

### ЗА ПРАВИЛЬНУ КЛАСОВУ ЛІНІЮ В МАСОВИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

(Заява заряду відділу ТУРФДім у Вінніпегу про виключення В. Чайковського.)

На місячних зборах, 11-го червня, членство відділу Т-ва Укр. Роб.-Фарм. Дім у Вінніпегу виключило Василя Чайковського зі своїх рядів. Виключено В. Чайковського за його ворожу робітничому рухові роботу, яка виявилася: 1) в еднанні з трейд-юніонною реакцією з сніпярською Інтересім-налі юнії і 2) в піддержуванні соціал-фашиста Мандрики.

#### Еднання з трейд-юніонною реакцією.

Сніпярська компанія, як і всі капіталістичні компанії, намагається зважити тягар теперішньої економічної кризи на плечі робітників. Трейд-юніонні бюрократи з Інтернаціональної юнії активно допомагають сніпярській компанії в цьому наступові на життєвий рівень робітників. Дня 8-го лютого сніпярська компанія спільно з трейд-юніонними бюрократами скликала у Вінніпегу мітинг робітників і пропозувала скорочення днів праці для робітників, а разом з тим і скорочення платні.

Не маючи бойової організації, робітники були нездатні повести боротьбу проти компанії і погодилися на її рішення. На цьому мітингу був теж Василь Чайковський. Замість виступити до боротьби проти пропозуваних компанією і розкрити продажну роботу трейд-юніонних бюроkratів, В. Чайковський зняв ще гірше становище від компанії. Він взявся обороняти 27 точку юніонного статуту, за якою компанія мала не скорочувати днів праці робітникам, але прогнати з роботи молодих по роках праці в неї робітників.

Таке становище В. Чайковського, тодішнього члена ТУРФДім, викликало обурення в рядках сніпярських робітників. Бо хоч і їхнє становище було капітулянтське, то все ж таки воно включало долю дбання робітників одних про других, термі всі по рівному і всі працюємо, а становище Чайковського засуджувало багатьох робітників на втрату праці, а з тим і средств до життя. Багато сніпярських робітників, замість вивувати В. Чайковського за його поступок, взяли винувати організацію ТУРФДім.

Довідавшись з преси про становище Чайковського на юніонному мітингу, заряд відділу ТУРФДім у Вінніпегу покликав його на своє засідання, а разом з ним покликав інших членів наших організацій, які працюють разом з Чайковським, щоби всебічно перевірили справу. На засіданні прийшов тільки Чайковський і один член наших організацій.

Заряд, розглянувши справу, висявив В. Чайковському шкідливість його становища й закликав його признатися до вини та засудити свій поступ перед робітниками. В. Чайковський не тільки відмовився зробити це, але ще й розгорнув в шани між реакційно настроєними робітниками цькування на цього робітника, що

був покликаний разом з ним до заряду.

#### Піддержування соціал-фашиста Мандрики.

Місяць після того В. Чайковський зробив поступок, який ще ясніше виявив його еднання з ворогами революційного робітничого руху. А саме 15 березня він пішов до народного дому на доклад соціал-фашиста Мандрики й там замість допомогти класово свідомим робітникам розкрити зрадницьку роботу цього соціал-фашиста й контрреволюційну суть його докладу, Чайковський плескав йому, а теж ще й дав грошеву жертву на піддержку мандриківщини.

Слід сказати, що Мандрику у своїх доповідях після докладу відкрито накидав на Радянський Союз і на наші організації.

Присутній на докладі Мандрики тов. Пі-кей написав про це еднання В. Чайковського з соціал-фашистами до "Укр. Роб. Вістей". В. Чайковський дав на цей допис свою відповідь в "УРВ". В ній він замість засудити свій протиробітничий винок, заявив, що він "не думає оправдуватися", бо він не живе "під обухом абсолютизму".

Заряд відділу ТУРФДім покликав після того В. Чайковського на своє засідання, широко висявив йому протиробітничий характер його поступку на докладі Мандрики, ще раз підняв справу його еднання з трейд-юніонною реакцією і рішучо зажадав від нього ясного становища.

В. Чайковський пообіцяв дати про свою ворожу робітничому рухові роботу як в трейд-юнії, так і на докладі Мандрики відповідні заяви. Та заяви відісно першої справи він не дрислав, а в заяві про свій поступок на докладі Мандрики, поряд з викрочуванням, він виступив в обороні фінансового піддержування мандриківщини, пишучи: "Я цей даток підчас колекти дав, а впрочім моя особиста думка, що еднанням більше здобудемо членів в ряди наших організацій, чим ворогуванням".

Прочитавши цю заяву, заряд відділу ТУРФДім виніс рішення запропозувати членським збором виключити В. Чайковського з організації.

На місячних зборах, дня 23 травня розгорнено над цією справою широку дискусію. Члени засудили винок В. Чайковського й він під впливом цієї дискусії заявив, що признається до вини і що засудити це свою ворожу робітничому рухові роботу в заявах, які рішено теж помістити в "Укр. Роб. Вістях". Але в своїй заяві, яку він прислав на слідуючі місячні збори відділу, він не признався до вини і не засудив своєю еднання з ворогами робітничого руху, а виступив в обороні своїх поступків.

Прочитавши цю заяву, членство відділу ТУРФДім у Вінніпегу виключило В. Чайковського зі своїх рядів.

Слід сказати, що В. Чайковський вже давно почав відходити від революційного робітничого руху. Цей свій відхід він почав опортуністичним розкладом "лівацтвом" в комуністичній партії, а далі виступом з її рядів. Потім він активно піддержував у Вінніпегських відділах ТУРФДім і РЗТ виявленого нині соціал-фашистського агента А. Кучера, що був у наших організаціях, якого наші організації викинули зі своїх рядів за розкладову роботу в користь ворогів робітничого руху. В тому часі в обороні В. Чайковського й Кучера виступала мандриківська рептилька "Права й Воля", а В. Чайковський не відмежувався від цієї оборони. Далі В. Чайковський взявся до пекарського бізнесу й виступав проти організуван-

ня робітників в ряди юнії у тому підприємстві, якого він є співласником. Вслід за цим пішло його еднання з трейд-юніонною реакцією, а все це В. Чайковський завершив відкритим еднанням з соціал-фашистами, мандриківцями. Контрреволюційні рептильки "Український Голос" і "Канадійський Фармер" пізнали у В. Чайковському свою людину й виступили в його обороні, а він виявив свою згоду на це в той спосіб, що ні словом не відмежувався від них.

Такий то був шлях, яким В. Чайковський дійшов до теперішнього свого ворожого революційному робітничому рухові становища.

За заряд відділу ТУРФДім у Вінніпегу: Д. Хоміцький, Я. Тимочек, голова, секр.

### В КАНАДІ НАВІТЬ СЕМИРІЧНИХ ДІТЕЙ ВИЗИСКУЮТЬ В ПРАЦІ

Замість відпочити вчас вакацій, діти мусять йти до праці, щоби не згинуть з голоду.

#### Гемилтон, Онт.

В Гемилтоні є понад 150 тисяч населення, є пару соток фабрик, є теж чимало безробітних. Іх видно скрізь поїд брамами фабрик і заводів, видно на вулицях міста. Робіт не має ніяких. Тут то там набірають до роботи фармери, й то беруть найбільше дітей. Я теж не працюю і рішився одного дня піти на те місце, де приїжджають фармери. На Кейворт евно йі Мейн стріт прийшов я і чекаю на фармерів. В 6.30 годінні рано я вже був там. На місці я побачив багато дітей і старших робітників і робітниць. Між ними було чимало дітей 7-літніх.

Усі вони виглядають фармерів, що мали прийти з трюком по робітників. Деякі робітники виглядають байсеками на протти фармерів, інші йдуть тихою, щоби забезпечити собі місце на трюку. Аж надїхав один фармер. До його трюка кинулись робітники, кинулась дівчата. Ніхто з їх не питає, до якої роботи бере їх фармер, ніхто не питає за заробітну плату. Вже повний трюк, а фармер

ще чекає, не їде. Підїїшов я до його й питаю, до якої роботи він бере й по кілька платити на годину. Він мені й відповів, що бере до зібрання агід і платити по 10 центів від бекетів. Наїбрати ж за цілий день можна побільше 10 бекетів, зацо дїстатється плату одного долара.

Поїхав той фармер, за якусь хвилину надїхав інший. На трюк його вже повисакували старші робітники й чекають. Фармер аїз і став насиди згапати тих робітників, мовляв, що йому не треба великих робітників, а малих. Робітники не хочуть аїзати з трюка, зганяє їх фармер далі. Лише двох робітників оставив у себе на трюку.

Так воно в тутешній країні, Канаді. Магазини наповнені усяким добром, елєваторї повні зїбжїа, цїсїсїцо висїають в море, а сотїї тисячі безробітних морїться голодом, ніщо не мають їсти, ні в що вбратїся. Семїрїчнїх дїтей заставляють працювати вже змалку, визискують їхню силу, хоч рослі робітники не мають роботи.

мають "джаб", говорять, що це справа самих безробітних. Таке викрочування себе від справи є проти програми партії і нехтування справі, яка є парівлі важною, як для безробітних так і для тих, що ще роблять до якогось часу, є недопустиме.

Класова боротьба не ведеться для якихсь "частин" робітничої класи, але для класи пролетарїату взагалі. Кожний промах зроблений в боротьбі класової ворог використовує і вчїється на наших поїхбках, як має вести боротьбу проти нас. Знає про наш урівень знання, як ми орієнтуємося при наїглих подїях в буденному житті, що змінюється кожної хвилини. До певної міри необхідно пристосовуватися до обставин і ходу дїї.

Слід зазначити, що справа саскатунських безробітних, які призначені до депортації, не є справою локальною. Це справа цілої робітничої класи Канади і цілого світу.

Коли робітництво відповідно не буде реагувати на цю справу, яка винула в Саскатуні, то певним може бути, що тих кільканацять десятків буржуазія депортує зі Саскатуну, а після цього візьметься взагалі до депортації безробітних з Канади до Польщі і других країн чорного фаншму Європи.

Проти сваовлі панів і їх прихвистів з петлорівського "національного комітету" з трюх, стїї нїмїраки попередно їздїли по Європі і агїтували, щоби селяни їхали на золотї зарїпки в Канаду, тепер допомагають депортувати назад мабуть тому, їоби мали знов поле до вербування еміґрації), робітництво мусять категорїчно поставити рішучий опір і піти назустріч до революції під проводом Компартії Канади.

Робітники мусять і повинні відгукнутися на поклик Товариства Безробітних і повести боротьбу під проводом компартії і змусити "батьків" міста відкликати депортацію і щоби робітники дїставали не воду зі солевини артези, але тїклет на їду в ресторанах або приватних хатах.

#### Голодний.

### ПРАЦЮЄМО ВАЖКО НА ГЕНКУ

#### Сонінґдейл, Саск.

25 робітників працює тут на величому Генку. Між ними 15 українських, а 10 анґайїських робітників. Босом є анґлїєць один і він поводить ся з робітниками не але. Робота наша дуже небезпечна, працюємо 13 фїтів глибоко в ровах, де кожночасо загрожує зваленням землі.

Зате маємо погонича, що гонить робітниками до загину. Самий той погонич є українець, колись працював тут за формана, зараз він працює за 30 центів як звичайний робітник, має лише пильнувати рєшту робітників і гонити їх в праці.

Він і поганяє нами. В роботі не дає покурити, прогонить зарадо до кари, це й говорити, що таких робітників є досить по фрейтах, які не хочуть робити, а чекають лише, щоби місто їх годувало. Він домагається не від робітників, щоби поїли його. Спочатку це робили робітники деякі, та, побачивши, що самим не оставляється нічого зі зїробитку, перестали давати зїпїтїку.

#### Робітник.

### ПРИСИЛАЙТЕ СТАРУ АДРЕСУ.

Коли переїздите з одної місцевості до другої або переїдете з одного помешкання до другого, то не забудьте повідомити заряд нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цїм не вистарить подати тільки нову, але хочте потрібно подати і стару Вашу адресу.

### ДЕНЬ 1 ЛИПНЯ ВИКОРИСТАЛИ НА ПОЛІТВЯЗНІВ ЩО ТОМЛЯТЬСЯ ПО ТЮРМАХ НАНАДІ

#### Колмен, Ата.

За ініціативою суб-дистриктового комітету КРОЛІ устроєно пікнік на 1 липня, в яким взяли участь майнери з Крове Нест Пес. Пікніковий комітет був вибраний тут від юнії МВРОК з місцевостей Колмен, Белью, Блейрмор і Корбін. На спільному засіданні пікнікового комітету вироблено програм праці на тому пікніку.

Минулими роками буржуазія патріотичні організації використовували день 1 липня для своїх цілей, устроювали різні підприємства, на яких набидали свої кишеньні грошіми, тяжко запрацюваними робітниками. Цього року вони устроїли двоє своїх підприємств, одне в Блейрмор, а одне у Феррі, Б. К. в тїй цілі, щоби пошкодити нам. На Блейрмор дїрїана буржуазія старалась намовити владителів трюків, що мали угоду взяти робітників на пікнік, щоби вони відмовились взяти. Однак, це їм нічого не поможло, робітники з Блейрмор, взяли масово прибули на пікнік, взяли інші трюки. Те саме відноситься і до Феррі, де спроваджено 12 аеропланив для праць.

Зараз робітники не мають зацо купити їсти, а не їхати на аероплані. В Колмен теж одна наїв буржуазія організації устроїла свій пікнік поруч пікніку КРОЛІ. Однак, наш пікніковий комітет посунув їх оподалї, забравши від них місце спортовї гри.

Місце нашої пікніку було найлучше в околиці Крове Нест озера. В означений час майнери і їхні родини почали їздити трюками і автами з Блейр-

мор, Белью, Корбін і Колмен. Пікнікова площа заповнилась учасниками. Спортову гру, як себї бейс бал відбуто власними силами тому, що ріжкі спортивні організації, які є під впливом босів, відказались грати бейс бал для нас. Змагання гри були між відділом ЛКМ з Колмен і Блейрмор, який нещодавно зорганізувавший. Колмен група ЛКМ побїдила блейрморську групу.

На пікніку промовляв тов. Гїлмор, організатор ЛКМ. Він говорив про роботу КРОЛІ і її найблїзшї завдання в майбутньому. Його промову нагороджено гучними оплесками. З цього пікніку учасники вивели досить гарне вражіння. Це є перша наша спроба устроєння такого пікніку на 1 липня, який вже нам дав гарні наслідки.

Перше всього відгукнув робітників від буржуазних підприємств, що підриває значні приходи, які буржуазія організації роки вже збирають.

Друге, матеріальна допомога. В який дохід, що приноситься з такого робітничого підприємства, їде на поміч політичним в'язням, які томляться в буржуазних тюрмах, за їхню активну участь в класовій боротьбі.

Трєте, це є засіб завоювання робітників до робітничих лав. В майбутньому нам треба більше використовувати такі буржуазні свята, які силою кишеньні нам.

Використовувати їх різними підприємствами, щоби такі підприємства приносили користь робітничій класі, а не нашим ворогам.

А. Галюк.

### НА ПЕРЕДОДНІ КОНФЕРЕНЦІЇ ТОДОВИРНАЗУ

В порядку передконференційної дискусії.

#### Вінніпег, Ман.

Перед нами переїла конференція ТОДОВИРНАЗУ, на неї їдуться представники відділів і гуртків цього товариства, щоби спільними силами накреслити напрямку в дальшїй будівничїй праці ТОДОВИРНАЗУ.

ТОДОВИРНАЗУ, як і інші масові робітничо-фармерські організації, побудоване на базі широкого пролетарської демократії, що є необхідною в організуванні широких шарів робітничої класи.

Повстало це товариство на базі широкої стїхїї стрїльцтва та воїків УГА, що в минулому році виявили чималу активність в епївїтованї визвольних бойн на Західній Україні в 1918 й 1919 роках. ТОДОВИРНАЗУ перебрало й деякі властїостї від акції стрїльцтва.

Вважалось подекуди, що ТОДОВИРНАЗУ є організація стрїльцка, й до неї повинні належати лише самї стрїльці та воїки УГА. Так само були й толкуваннї, що в провіді цього товариства повинні бути бушїні УСС та воїки УГА. Оце й відорбужувано ТОДОВИРНАЗУ спочатку й зараз по деяких місцевостях від широких шарів робітництва та незалежного фармерства.

Інші знов уявляли собі, що це товариство є лише допомогювою організацією Західної України й на тому край. Не доїцїювали бойовостї цього товариства в загальній класовій боротьбі канадського пролетарїату, звужували дїяннїя ТОДОВИРНАЗУ.

Зараз ТОДОВИРНАЗУ має за собою кілька місяців праці й варто приглянутись його діяльності. На сходї Канади поміж пролетарїатом пролетарїатом ТОДОВИРНАЗУ вже завоювало собі впливи, там поорганізувано десятки відділів цього товариства, придбано до його лав тисячі нових робітників і робітниць, в більшості самого пролетарського молодїаку.

Немає тільки розгону того в організуванні ТОДОВИРНАЗУ на західній Канаді.

Акція зїрки в тїждень по-

літїваннї за фондами винала на сходї Канади теж досить добре. Зї відомельє видно наявно, що в акції допомоги політїваннї на Західній Україні радо допомагали робітники інших національностей, як анґлїєські, фїнлїєдські, угорські, й інші. Але ї треба ствердити, що кампанія в тїжнї політїваннї охопила лише ті місцевостї, де вже були поорганізуванї відділи чи гуртки ТОДОВИРНАЗУ. З решта місцевостей не відгукнулись відділи ТУРФДім і РЗТ, мовчачи, наче набрали води в рот, відгородили себе від тїєї справи кїтайським муром. За те робітники в Кокрейт, Онт., де немає ніякого відділу масових організації повели в себе ударний мїт силами кампанію в тїжнї політїваннї.

Перша конференція, ТОДОВИРНАЗУ буде важливим дїягнєм в дальшїй праці цієї масової організації. Від її поставляти лише самї стрїльці та воїки УГА. Так само були й толкуваннї, що в провіді цього товариства повинні бути бушїні УСС та воїки УГА. Оце й відорбужувано ТОДОВИРНАЗУ спочатку й зараз по деяких місцевостях від широких шарів робітництва та незалежного фармерства.

#### Арсен Стюанський.

### ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ "ЗАХІДНА УКРАЇНА"

Адміністрація місячного журналу "Західна Україна", що виходить в Харкові, просить нас надрукувати таку заяву:

"Всі передплатники з Канади і Злучених Держав, яким скїнчилася передплата 1-го сїчня 1931, одержують ще лише сїчневе чїсло. Хто не відновив передплати, тому приписується дальшу висїлку. З сїчня 1931 журнал реорганізувано на краще, значно збільшено, а передплата залинилася та сама: на рік \$4.00, на пївроку \$2.00. Адреса:

ZACHIDNA UKRAINA  
Poczt. Skrynka 270  
Kharkiv—U.S.S.R.—Ukraine.

### КЛИЧЕМО ЧЛЕНСТВО ТОДОВИРНАЗУ У ВІННІПЕГУ

— прийти —

ЦІЄТ ПЯТИЦІ, 10 ЛИПНЯ, В 8 ГОД. ВЕЧ. ДО УРД

— на

### ДИСКУСІЙНІ ЗБОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ ТОДОВИРНАЗУ

На цих дискусійних зборах вплинемо дальшу працю товариства та виберемо делегатів на ЦЕРШУ КОНФЕРЕНЦІЮ ТОДОВИРНАЗУ. Приходьте усі, починаємо збори з ударом 8 годїни.

Керґада ТОДОВИРНАЗУ.

# ПІКНІК КОМПАРТІЇ КАНАДИ!

ДИСТРИКТОВЕ БЮРО КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ У ВІННІПЕГУ

— влаштує —

**В НЕДІЛЮ, 12 ЛИПНЯ Ц. Р. НА ФАРМІ РЗТ В ІСТ КИДОНАН**

# ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В КОРИСТЬ "БОЙОВОГО ФОНДУ" НКП

В ПРОГРАМІ: СПОРТОВІ ІГРИ, ВСЯКІ ЗАБАВИ І ПРОМОВИ.

Робітники й робітничі! Проведіть неділю на свіжому повітрі, даліше за містом, серед природи. На пікніку будуть смачні старокраві і тутешні перекуси, холодні напитки, всякі несподіванки, а до всего того приграватиме добірна музика.

**ІДЬТЕ ВСІ НА ПІКНІК І КЛИЧТЕ ДРУГИХ!**

Розважтесь, а одночасно допоможіть одинокій бойовій партії, що бореться за інтереси працюючих Канади.

ЯК ІХАТИ: Беріть стріг кару "Кидонан" і їдьте нею аж до міста. Там треба пересісти на "Сейнт Пола" кару і їдьте нею аж до Фортієр Енво. На місці вас стрінуть представники пікнікового комітету. Використайте вільний час на відпочинок серед природи і своїх знайомих.

# КОНЦЕРТ НА ВІДКРИТТЯ 12 З'їЗДУ ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ!

ДИВОВА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА ПРИ ВІДЛІЛІ ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ

— влаштує —

**ЦІЄЇ СУБОТИ, 11-ГО ЛИПНЯ**

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

ПЕРЕДЗ'їЗДОВИЙ

# КОНЦЕРТ

До цього концерту перед 12 з'їздом ТУРФДім йшла підготовка вже довгий час. Дівоча Мандолінова Орхестра вивчила нові музичні твори, солісти виступлять з добірними сольо-піснями, будуть квартетні й дуєтні виступи, танки в нових костюмах теж є на програмі. Програма незвичайно багата, різноманітна, дібрана, якраз на передз'їздовий концерт. Приходьте всі!

КОНЦЕРТ ПОЧИНАЄТЬСЯ ТОЧНО В ГОД. 8 ВЕЧЕРОМ

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

# КОНЦЕРТ-ВЕЧІР НА ЗАКІНЧЕННЯ ПРАЦІ В УРДШКОЛІ У ВІННІПЕГУ

Саме перед 12 з'їздом ТУРФДім кінчають учні УРДШколи у Вінніпегу свою цілорічну працю. Треба зробити підсумки навчальної роботи учнів прилюдно при участі всього робітництва у Вінніпегу. Приходьте всі!

**ЦІЄЇ НЕДІЛІ, 12 ЛИПНЯ, В 8-Й ГОД. ВЕЧ. ДО УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ НА**

# КОНЦЕРТ-ВЕЧІР УЧНІВ УРДШКОЛИ У ВІННІПЕГУ

На тому концерт-вечорі виступатимуть учні зі співами, промовами, звітами з цілорічної праці, декламаціями, короткими оповіданнями. В програму концерт-вечора входить 30 точок, концерт розчислений найбільше на дві години.

Приходьте усі разом з делегатами з'їзду підсумувати працю учнів УРДШколи. Ми кличемо так само й усіх батьків на той концерт-вечір. Зробимо й виставку книжечок дитячої й юнацької літератури, на якій працюють учні.

**ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ!"**

## РІЗНІ ВІСТІ

### СТРАЙК У КОПАЛЬНЯХ ПОТАСОВИХ СОЛЕЙ.

Дня 3 червня ц. р. вибух у копальнях потасових солей у Калаші новий страйк салінарних робітників. Страйк є відповіддю на щораз нове звільнення робітників. Впродовж року звільнено в копальнях ТЕСПУ 1,300 робітників на загальний стан 2 тисячі робітників. Остання група зредукованих вносила 240 робітників.

Для 4 червня, другого дня страйку, прибули до копальні страйколомів (щось 100 чел.). Страйкуючі робітники, їхні жінки та рідня, обсадили копальню й не допустили страйколомів до середини. Вибухла бійка на дрючки, що тривала 2 дні і 2 ночі.

Проти страйкерів змобілізовано поліцію й урядовців салі. Підчас облоги копальні урядовці стріляли до робітників. Пушено на робітників також гази. В часі сутичок було багато тяжко і легше ранених. Кажуть, що є 26 ранених, між ними кілька жінок.

Дня 7 червня прийшло до міста дві сотні війська.

Страйк триває далі. Настрій серед страйкуючих бадьорий.

### ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ НІМЕЧЧИНИ.

Статистика виказує, що число населення Німеччини в 1930 року вносило округло 65,280,000 душ.

### СЕНАТ ОДОБРІВ СТАНОВИЩЕ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 30 червня. — Сьогодні вечером сенат прилучився до палати послів в одобренні застережень уряду до плану президента Гувера про сплату воєнних довгів і репарацій. Внесок за підтриманням становища уряду був прийнятий 197 голосами проти п'ятох. Під час дебати сенатори гостро критикували уряд Сполучених Держав.

### ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА!

СТАРАННЯ ІНДУСТРИАЛЬНОЮ І ОНІ КРАВЦЬКИХ РОБІТНИКІВ — відбується —

**В ЧЕТВЕР, 9 ЛИПНЯ**

В ВОРКЕРС СЕНТРАЛ ГАЛ (Бенетайн і Ізобел)

### ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

Весь прихід піде на організаційні потреби юні. Тому приходять і весело забавляться, а одночасно теж допоможуть будувати революційної робітничої юні. Гратиме добра музика. Вступ за добровільними датками. Початок в 8 годині вечером.

ВІННІПЕГ, МАН.

Старанням Польського Робітничого Товариства у Вінніпегу відбувається в неділю, 12-го липня, на старому місці в Морс Лейк **ВЕЛИКИЙ ПІКНІК**. Для любителів танцю буде пригравати добірна музика. Буде також цікавий спорт. Проситися всі старших і молодших прийти на цей пікнік і провести неділю на свіжому повітрі. Враз непогоди пікнік відбудеться в Паль Роб. Домі. Пікніком.

### ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ "ВОРКЕРС ЮНІТІ"

Офіційний орган Воркерс Юніті Ліг

"Воркерс Юніті" виходить дві рази на місяць і пише про боротьбу на економічному фронті. Подаватиме новини з руху червоних трейд-юніт, з опозиційної боротьби в реформістичних трейд-юнітах, про організування неорганізованих! Ця сторінка буде присвячена безробіттю!

Міститиме статті провідних товаришів трейд-юнітного руху в Зауєних Державах і інших країнах.

Об'єднуйтеся довкола "Воркерс Юніті"! Замовляйте її пачками для розпродажі! Заслжайте свою передплату!

Цілірочна передплата \$1.50; підрічка 75 центів. Гуртова продаж по 2½ цента за число.

Передплату й замовлення засилайте:

**WORKERS UNITY**  
Room 56, 70 Lombard St.  
Toronto Ontario

# ВЕЛИКА РАДЯНСЬКА ФІЛЬМА В ПЕРШИХ ДНЯХ РОБ.-ФАРМ. З'їЗДІВ!

Подемо до відома всім делегатам і делегаткам українських роб.-фарм. з'їздів, гостям та всім вінніпегським і дооколичним робітникам і фермерам

— що —

**В ПОНЕДІЛОК І ВІТОРОК, 13 І 14 ЛИПНЯ В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ**

буде висвітлюватися перший раз велика історична фільма радянського виробу

# Цар Іван Грозний

Ця фільма заносить нас в історичні часи панування московських царів-деспотів та бояр. Це фільма, яку повинен бачити кожний робітник і фермер, робітниця й фармерка. Цар Іван Грозний — це втілення російського царату.

ФІЛЬМА БУДЕ ВИСВІТЛЮВАТИСЯ ДВА РАЗИ НА ВЕЧІР — ВІД 7-ОЇ Й 9-ОЇ ГОДИНИ

ЦІНИ ВСТУПУ: 25ц. ДЛЯ ДОРОСЛИХ, 10ц. ДЛЯ ДІТЕЙ

ПРИХОДІТЬ ВСІ! ПЕРЕКАЗУЙТЕ СВОІМ ЗНАЙОМИМ!

# ЗВІТ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ

В НЕДІЛЮ, 19 ЛИПНЯ, в годині 9.30 вранці буде дана для з'їздових делегатів, всіх масових організацій доповідь про

### БУДІВНИЦТВО СОЦІАЛІЗМУ В РАД. СОЮЗІ

В НЕДІЛЮ, 19 ЛИПНЯ, в годині 2.30 пополудні відбудеться МАСОВИЙ МІТІНГ, на якому буде даний

### ЗВІТ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ ДО РАД. СОЮЗУ

## ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ

на новий місячний політико-економічний та культурно-пропагандистський журнал

# ЗА БІЛЬШОВІЗАЦІЮ

Орган Центрального Виконавчого Комітету Комунистичної Партії Канади (в українській мові)

ЖУРНАЛ МАЄ ЗАВДАННЯ:

1. Висновати поточні завдання Комунистичної Партії, в зв'язку з канадськими політичними та економічними питаннями, ухвали її конгресу, пленумів ЦВК то-що.
2. Освітлювати тутешній та міжнародний комунистичний рух.
3. Висновати теоретичні питання марксизму-ленінізму.
4. Подавати приступно написаний матеріал по підготовці нових кадрів партійних членів та нового партійного активу.

ПЕРЕДПЛАТА НА РІК \$1.50

Адреса:

**ЗА БІЛШОВІЗАЦІЮ**  
Ukrainian Labor Temple  
Cor. PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.  
WINNIPEG, MAN.

# ОПРАВЛЯЄМО КНИЖКИ!

Повідомляємо всі відділи наших організацій і все членство та читачів зокрема, що Робітничо-Фармерське Видавничо Товариство оправляє всякого рода книжки по УМІРКОВАНИЙ ЦІНІ.

Ціна оправи різна: залежить від величини книжки й якості матеріялу.

Дешеві книжки оправляємо в грубий кольоровий папір від 10 до 25 центів за книжку. Дорожчі книжки оправляються в шкіру (ледерс) від 25 ц. вгору. На більшу скляність книжок дається опуст.

ВИСИЛКУ КНИЖОК НАЗАД ОПЛАЧУЄМО САМІ. ЗА ДОБРЕ ВИКОНАНУ РОБОТУ РУЧИМО.

Замовлення шліть на адресу:

**THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N, LTD.**  
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.  
WINNIPEG — — — MANITOBA

**Др. В. ЧАСНИЙ**  
ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., C.M., L.M.C.C.)  
з практикою в шпиталях в Монреалі і Ст. Боніфас.  
417 SELKIRK AVE. — WINNIPEG — PHONE 55 866  
(На місці д-ра Гершабеля.)  
Урядове таємне вечерам.

### ОБІЗДКА МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ

Влада ТУРФДім у Веренні рішиш вислати на коротку обіздку свою Мандолінову Орхестру, яка відвідає нещодавно наведені місцевості і дасть ряд прекрасних концертів. Ми апелюємо до всіх робітників і фермерів в цих околицях, щоб прихилили на концерти чисельно і вислухали прекрасних пісень та гри на мандолінах. Програма концертів дуже багата і ми ручимо, що всі слухачі будуть з неї вповні задоволені.

До членів нашої організації і до її симпатиків апелюємо дати якусь моральну і матеріальну підтримку нашій Мандоліновій Орхестрі. Виріши, що товариші постарайтесь о безплатній нціні і харчі для нашої орхестри, як також перевезуть її з одної місцевості в другу. За не все заряд відділу ТУРФДім у Веренні вже згорі складає товариському подяку.

Концерти відбуватимуться в наступних місцевостях і в наступних днях:  
Мусідора, Алта. — в суботу, 11 липня.

Слава, Алта. — в неділю, 12 липня.  
Мирнам, Алта. — в понеділок, 13 липня.

Стубно, Алта. — у вівторок, 14 липня.  
Мирославна, Алта. — в середу, 15 липня.

Бучач, Алта. — в четвер, 16 липня.  
Гляк, Алта. — в п'ятницю, 17 липня.  
Квів, Алта. — в суботу, 18 липня.

Вилінгдон, Алта. — в понеділок, 20 липня.  
Кедрон, Алта. — у вівторок, 21 липня.

Паван-Гайвей, Алта. — в середу, 22 липня.  
Ендрю, Алта. — в четвер, 23 липня.

За заряд відділу ТУРФДім у Веренні, В. Луцк, секретар.

### УВАГА! СПІВАКИ! УВАГА!

Як ви бажаєте мати збірник прекрасних дуєтів, так в цій справі, не гаючи часу, пишніть до відділу ТУРФДім в Торонто, Онт., рівночасно засилаючи \$2.00, і отримаєте відоротною поштою такий збірник.

В збірнику є 16 дуєтів (усі в супроводі піан). Зміст:

1. І ми колись щили.
2. Чому з тобою ми не хвили.
3. Ой по горі ромен швіте.
4. І широкую долину.
5. Люблю дивитися.
6. Така ти.
7. Зійшлись пірались.
8. Ридеє стогне.
9. Коли розлучаються двоє.
10. Де ти бродеш моя дівко.
11. Туга мною захитала.
12. Не дивуйся красний швіте.
13. Така ти доля.
14. Елегія.
16. Не шитуть квітки зімою.
16. О сонце моє, (О солько міво).

Замовлення разом з грошими засилайте на адресу:

Branch Ukrainian Labor-Farmer Temple Association  
300 Bathurst St. — Toronto, Ont.

### УКРАЇНСЬКА РОБІТНИЧА МАСАРНЯ І БУЧЕРНЯ В ЕДМОНТОНІ.

Виробляємо всякі старокраві місяні виробу, як ковбаси, сальцисони і т. п., маємо різном. рода сальце м'ясо на складі і просять. Продаємо по уміркованих цінах. Замовлення вислаємо за готівку або на С.О.Д. Пишіть або заходіть на адресу:

WESTERN MEAT MARKET  
10265—96th St., Edmonton, ALTA.  
Phone 21 751

За точну і шкуру обслуговує румч Ф. Татчин і Я. Комарницький

### КРАЄВИЙ ЛІК НА ЖОЛУДОК

Лічить всі болі і хвороби жолудка, помагає на подивання, обривання, нестравність, гази, біль і пертя від гурдами і-и бої, біль в кишках, квансість і неспимий відіх з розді, білий сиріа, безсонність, шум в ухах і-голови і всі недомогання і-бої-жоудка. Ціна \$2.00.

Ново винайдений лік на ревматизм (в-Німеччині) \$2.50. Маємо також ліки на венеричні хвороби і всякі жіночі недуги.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД ЛІКІВ І LAZECZKO  
884 MANITOBA AVE., WINNIPEG, MAN.

**НЕ ЧИТАЙТЕ ЦЕГОВСІ ТІ,**  
що не маєте ніяких болей, в кого кров багата і чиста.

ДЛЯ ІНШИХ ДАЄМО ДАРОМ ФЛЯЩИНУ СЛАВНОГО ЛІКУ НА БОЛІ ІНДІЯНСЬКИЙ ЛИНІМЕНТ БЛЕКГАВКА (РЕТЕЛСНЕРК ОЙЛ)

НА ЗАСПОКОЮВАННЯ ТАКИХ БОЛІВ, ЯК РЕВМАТИЗМ, БОЛІВ НЕРВІВ, В КРИЖАХ, СУСТАВАХ, ПАХВИНАХ, БОЛІВ ГОЛОВИ, ВУХ, ЗУБІВ, ОПУХЛИХ НІГ АБО ІНШИХ ЧАСТЕЙ ТІЛА І Т. Д.

До того даємо також ДАРОМ коробку 14-ДЕННОГО ДІВА БЛЕКГАВКА приготуваного з лічничого ростин, кориня, кори, швітів і яггі, високо рекомендованого на освітлення занепокоєної крові. Ці пігулки гарягано пропичують жолудок і кишки від усіх лінійних та нездорових матерій, роблять кров багатого і чистою, оздоравлиють всі органи тіла. Тисячі людей живляють індіянський (Ретелснерк Ойл) Линімент Блекгавка з найкращими наслідками і рекомендують його своїм знайомим. Попробуйте і ви також будете задоволені.

Флящина цього лінименту звичайно продається за одного долара. Але з цим оголошенням ми робимо спеціальну оферту. Пришліть по оголошення разом з одним долларом, своє ім'я і адресу, а ми вислаємо вам оплаченою поштовою висилкою ДВІ одно-доларові фляшки лінименту і одну одно-доларову коробочку пігулок 14-денного діва Блекгавка. Таким чином отримаєте ці знаменні ліки, що коштують \$3.00, тільки за **ОДНОГО ДОЛАРА**.

ВИШЛІТЬ ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ, А ЗАОПЛАЧІТЕ \$2.00.

**BLACKHAWK INDIAN REMEDY CO.**  
1536 DUNDAS ST. W. — TORONTO, ONT.

**ДОКТОР Я. МЕГАС**  
ОПЕРАТОР, ЛІКАР, АКУШЕР  
Найновіша екс-рей машина. Найновіші електричні машини до безопераційного лічення. Лічить венеричні недуги.  
10164A — 101 STREET  
Room 201 Kitchen Block  
Phone 4645 — EDMONTON, ALTA.


**ДР. Н. ЛАНДІС**  
ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР  
Екс-рей машина. Електричні машини до венеричних недугам.  
387 DUNDAS ST. W. TORONTO  
PHONE: EXHIBIT 7248

**УКРАЇНЕЦЬ ДР. Ю. ДРАГАН**  
M.D., C.M., L.M.C.C.  
Лікар, Акушер і Оператор  
Член Домініканської Ради ДР арба  
203 CANADA BUILDING  
SASKATOON, SASK.  
(Коло сіварської стації)

**ДР. ІВАН ОРОБКО**  
ЛІКАР І ХІРУРГ  
ЕКС-РЕЙ ЛАБОРАТОРІЯ  
207 MOSER EYDER Bldg.  
101st Street, Edmonton, Alta.

**ДР. С. ДЖ. ГЕРБЕРТ**  
ХІРУРГ-ОПЕРАТОР.  
Урядове від 2 до 5 год. пополудні  
Телефон до офісу: 22 633  
Телефон до дому: 202 461  
412 BOYD BLDG., WINNIPEG

**ПЕВНА ПОМІЧ НА ЖОЛУДКОВІ НЕДУГИ**



ново-винайдений лік, який поручається на такі недуги: КВАНСІСТЬ ЖОЛУДКОВОЇ, НЕСТРАВНІСТЬ, ГАЗ І ЗДІУТТЯ, ПЕЧЕННЯ ПІД ГРУДЦЬМИ.

Особливо рекомендується на: БОЛЯКІ ЖОЛУДКА І КИШОК.

Ціна \$1.25. — 3 пересилкою \$1.35.

Продається по всіх аптеках ЗА ГАРАНТІЄЮ, або пишніть на пошту адресу:

**STOMACOL DRUG Co.**  
602 Selkirk Avenue  
WINNIPEG — MANITOBA  
Одержимо постійно численні листи подяки.

**ФІЛЬМИ! ФІЛЬМИ! ФІЛЬМИ!**

Продаємо ріжної величини ФІЛЬМИ до фотографічних апаратів (кодаків). Вишліть ФІЛЬМИ в протяг ВІСЬМ ГОДИН часу по уміркованих цінах. Заходіть або пишніть до нас на слідуючу адресу:

**WORKERS AND FARMERS BOOK STORE**  
600 SELKIRK AVENUE  
WINNIPEG — MAN. — CANADA

**ПОШУКУЄ ПОСАДИ**

Англійсько-українська учительська посади в англійській школі в Алберті. Має один рік практики в учительстві. По ширій інформації пишніть до:

**VIOLET DRAPAKA**  
704-2nd Ave. N. E.  
CALGARY, ALTA.